Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 34. — Telèfon 1451-A
Tallers d'impremta:
Barbarà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1816-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
EDICIO DIARIA

Barcelona . . . . 2 Pts. mes
Catalunya i Espanya 7'50 " trimestre
Amèrica llatina . . 8'50 " "
Altres països. . . 25 " "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15488—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIVENDRES, 24 D'AGOST 1923

L'ENVEJABLE CONDICIÓ D'ESPANYOL

"Som l'única potència que fou neutral en la guerra i que avui té la moneda depreciada, però també som l'única que en lloc de reorganitzar i economitzar les despeses, hem tingut la desgràcia de continuar-les i augmentar-les enormement i impremeditadament."

(Nota del M. de Finances d'Espanya.)

DE VERDUN A TIFARAUIN

Comprenem l'entusiasme oficial espanyol per les operacions militars realitzades al Rif el passat dimecres. El comunicat oficial parla d'un "enorme éxito". Tan enorme ha estat, que s'ha vist un exèrcit de 18,000 homes, amb infanteria, cavalleria, artilleria i aviació, envestint una harca irregular. Entre les forces que lluitaven pel costat d'Espanya hi havia la mehalla, els regulars, la harca amiga i les tropes peninsulars. Això per terra. Per l'aire hi havia grossos avions militars i per mar el bo i millor de l'esquadra hispànica.

Amb tots aquests elements no hi devia haver encara seguretat de victòria, quan tal esclat de joia ha produït la conducció d'un simple comboi a la posició de Tifarauin. Sembla, doncs, que l'èxit ha superat totes les esperances. Amb la natural alegria, els soldats espanyols han entrat a la posició assetjada donant visques, i les cornetes han tocat, estridents, la marxa reial. A Madrid, el ministre da la Guerra ha rebut els periodistes amb el crit èpic de "Viva España!" En aquests casos, la figura reial s'enlaira, i el rei d'Espanya ha estat copiosament victorejat, a Madrid i al Marroc. Anfós XIII, amatent, ha tramès a Melilla un telegrama de felicitació. El Monarca espanyol ha tingut ja moltes ocasions felices de trametre a l'Africa telegrames d'aquesta mena.

No sabem—nosaltres no som tècnics de la guerra—si el fet d'armes de Tifarauin és comparable a l'epopeia de Verdun. La cosa evident és que els comunicats oficials, els telegrames egregis i la prosa periodística d'Espanya amb ocasió del darrer combat del camp de Melilla, són molt més encesos, vibrants i eloqüents que els documents d'anàloga natura que veiérem a França en els dies famosos de l'atac a Verdun per part dels alemanys.

Noms d'aquests—Verdun a França, Tifarauin a l'Africa—no se'n presenten gaires en el curs de la història. Un himne dels temps del provincianisme català, el "Gloria a España!" d'En Clavé, recull tots els noms heroics de la història espanyola, i tenim la idea que no passen d'una vintena en la dita composició musical. Des d'ara caldrà afegir-hi el nom de Tifarauin. Aquest, però, té el defecte que costa una mica de pronunciar, sobre tot si es tracta de choristes.

De totes maneres, fins els més enormes èxits tenen un aspecte trist. En el cas de Tifarauin, la part trista consisteix en les baixes, la xifra de les quals, oficialment, s'acosta a 400. Tanmateix, el comunicat espanyol parla de les terribles baixes dels moros. Sumant les xifres que apareixen en diferents bandes, resulta que l'harca d'Abd-el-Krim ha tingut més de 1,000 morts i un nombre de ferits proporcional, que deu ésser de 3 ó 4,000. Això representa un gran pas en la pacificació del Marroc, puix que no es comprèn que quedin encara rifenys per combatre. L'harca no podia ésser gaire superior en nombre a les baixes que es dedueixen de les informacions espanyoles.

En matèria d'èxits més o menys enormes, tot és començar. Ara n'han obtingut un les forces espanyoles, i és de creure que en vindran un rengle. L'enemic ha estat duríssimament castigat, com tantes altres vegades, i encara ho serà més en els dies successius. Allò que és difícil, és que d'ací endavant les accions siguin igualment glorioses, tenint en compte que ara només deuen quedar al camp moro les dones, les criatures, els vells i els esguerrats. El procediment d'acabar les guerres per la supressió dels enemics, és el més radical i el més definitiu de tots.

TXECOSLOVAQUIA

LES MEMORIES DE MASARYK

El president de la República txecoslovaca, senyor Masaryk, ha publicat el primer capítol de les seves memòries. En aquest capítol, titulat "Praga", es refereix als esdeveniments d'agost i desembre de 1914.

"Jo crec—escriu Masaryk—que una de les meves millors apreciacions polítiques ha estat la de reconèixer que el nostre interès nacional no era pas únicament en relació amb Rússia, ans que calia cercar simpaties entre tots els aliats. Es així que jo vaig prendre partit contra la russofilia sense crítica, i tan acceptada en aquell temps".

Referint-se després a la seva fugida a l'estranger, escriu el senyor Masaryk:

"Abans de marxar, volia examinar exactament Austria i Viena. Per Praga hom deia que el governador Thun tenia ja una llista d'homes que havien d'ésser detinguts, en la qual llista jo figurava. Tot pretextant de la confiscació de la meva revista "Nase Doba", em dirigí al domicili de Thun, home amb el qual es podia parlar. Aquesta vegada, em va semblar més aviat reservat; no em donà la mà i, durant la nostra conversa, em va semblar que algú, amagat darrera una cortina, prenia nota de les meves paraules. Li vaig recordar que el govern austríac havia autoritzat collectes a favor dels serbis i dels búlgars durant la guerra balcànica. "Com podem creure que els nostres soldats hagin oblidat tot això? Quant a la nostra russofilia, no la neguem, però això no vol pas dir que admirem sense reserves el Tsar i el seu règim". Descrivi a Thun l'estat sanitari deplorable del nostre exèrcit i li vaig dir que l'administració militar es conformava amb les idees de l'arxiduc Francesc-Ferran, el qual considerava els metges militars com ateus i jueus. Li vaig donar algunes proves relatives a maniobres anti-txeques de determinats oficials alemanys prop de l'Estat Major austríac. El governador fou palesament sorprès, i en deixar-lo, no em donà la mà, però m'assegurà que les meves comunicacions li havien interessat molt. Durant la conversa féu remarcar que no emprendria res particularment contra meu. Vaig creure aleshores que la meva marxa fronteres enllà no trobaria grans dificultats.

Amb el fi de controlar encara una vegada la meva condemna de l'Austria, vaig marxar cap a Viena per tal de conferenciar amb alguns polítics. Vaig anar al domicili de Korber, amb el qual vaig examinar la situació durant dues hores. Li vaig formular la qüestió principal en aquests termes:

"Cas que l'Austria sortís victoriosa, seria capaç de complir les reformes necessàries?"

Korber, després de llargues reflexions, em va respondre: "No, la victòria només farà que consolidar el règim i el nou règim (el de Carles) no seria pas millor. Després d'una guerra victoriosa les directives serien donades pel partit militar, el qual centralitzaria i germanitzaria i instauraria un absolutisme amb aparències parlamentàries".

"I a Berlín, què en diuen?—vaig preguntar jo—. No empenyerà la seva allada a fer reformes?"

—No gaire — va respondre Korber.

Aquestes memòries, de les quals el senyor Masaryk ha començat la publicació a la revista "La Nostra Revolució", resumiran en un volum rio de documentació interessant, una sèrie de memòries que només un home llançat a la barreja i dotat d'una alta facultat d'observació, pot haver pogut recollir.

LA SITUACIO D'ALEMANYA

EL FONS DE LA QÜESTIO

En el continent només hi ha, en realitat, tres grans construccions polítiques. Hi ha la política insular anglesa, la política continental francesa i la política continental alemanya, lluitant contra la concepció francesa

(Del nostre enviat especial)

Només cal saber llegir els diaris per veure que es debaten a la Ruhr, no solament interessos de caràcter immediat, sinó el traçat de les directives polítiques que estructuraran el món en els pròxims anys. Això explica, precisament, la magnitud de l'empresa, no solament la tenacitat de la resistència alemanya, sinó els esforços de França per convertir l'ocupació en un èxit integral — militar, polític i tècnic — esclatant.

Els interessos immediats de França a la Ruhr són innombrables. Els més a la vista, deuen ésser la consolidació de la indústria pesant francesa i la possibilitat d'accentuació del corrent que tendeix a posar, a la frontera franco-alemanya, un estat-coixinet, per mor d'allunyar la possibilitat de noves guerres. La idea de la creació al Rin d'un estat que fes el paper semblant del que féu Bèlgica l'any 30 i del que fa actualment Polònia, és una idea napoleònica. Napoleó, creant el regne de Westfàlia, inaugurà la gran idea de la neutralització de les fronteres perilloses. De Napoleó ençà, França ha vist diverses vegades la davallada dels prussians pel seu territori. La gravetat dels problemes de la frontera de l'Est, és per a França una cosa immutada.

Ultra tots aquests interessos immediats, a la Ruhr, es discuteix el predomini continental. Ara que Anglaterra està lentament liquidant — i la liquidació, són aquesta sèrie de notes i contra-notes que de l'armisticí ençà cauen sobre el món, en mig de la indiferència general — la política d'intervenció en el continent, només hi ha en realitat, tres grans construccions polítiques. Hi ha la política insular anglesa, la política continental francesa, la política continental alemanya, lluitant contra la concepció francesa. I diem que només hi ha això perquè els Estats Units, malgrat la seva enorme riquesa, no tenen encara una política. Es podria sostenir que l'Amèrica del Nord no ha tingut més que un començament de política. Aquest començament és el que podríem anomenar el wilsonisme. Wilson intentà, lluitant contra la declarada i general oposició del seu país, de collocar els Estats Units en el lloc corresponent a la seva força i a la seva riquesa. Fracassà clamorosament. Harding, el seu successor passarà a la història collocat en un lloc que no arribarà a la mediocritat.

Dèiem que hi ha la política insular. Tota la política francesa del segle passat és un esforç preciós, intelligentíssim, per tenir una política insular. La guerra ha coronat aquesta política. França té en el món un lloc preeminent, de primer ordre, magnífic. Però així i tot és un lloc limitat i que comporta, per mantenir-s'hi, una voluntat declarada de no voler arribar a la supremacia. Per aquest cantó, les intencions d'Anglaterra són clares. Es per això que no ha d'estranyar a ningú la "détente", tant se val dir la marxa enrera que ha fet França en les seves aspiracions mundials. La canya del timó del món passa sense discussió per Londres. El cop de Fashoda continua tenint el seu aire de lliçó perenne.

La política continental, ja és un altre parell de mànegues, direm usant una comparació que agrada als italians. França treballa decididament per ocupar, al continent europeu, el lloc més elevat, la supremacia. Alemanya, que va fer la guerra per aquest mateix desig, no ha pas perdut l'esperança, després del desastre, de tornar a començar, de cap i de nou, la seva construcció. Amb un refinament extraordinari, els alemanys han procurat salvar del desastre tot el que han pogut. Hi ha hagut i hi ha com una conjura general de la classe dirigent per a no dir al poble que Alemanya ha perdut la guerra. Totes les persones que han estat bones per escriure un llibre, de Ludendorff fins el Kaiser, —posem com a exemple d'incapacitat, — han escrit i han procurat demostrar teòricament, que militarment Alemanya no ha perdut la guerra. Es per això que si parleu amb un alemany de l'armisticí, us dirà que l'armisticí no existeix i que només hi ha la punyalada, per l'esquena, de la revolució. No hi ha armisticí—a Alemanya—hi ha revolució. La circumstància de no haver arribat l'exèrcit aliat triomfador més que fins al pont de Kehl, el no haver vist la població l'entrada de les tropes a les ciutats de l'interior, ha contribuït encara a la conservació d'aquesta ilusió. I tot això ha servit per mantenir l'energia d'aquest poble i per conservar-lo en una certa intensitat i vibració. Del contrari, s'haurien produït una sèrie d'elements disgregacionistes que haurien estat fatals.

La diplomàcia, en definitiva, no és més que la utilització intelligent de la força d'un país. No hi ha diplomàcies bones o dolentes. Hi ha països forts i països febles. El llegidor comprendrà que si la diplomàcia alemanya té encara la valor que té, és perquè al darrera té una força. La resistència a la Ruhr prova quina força granítica tenen els nous fonaments que Alemanya ha posat per realitzar el seu somni del predomini continental.

Alemanya i França, però, s'entendrien perfectament, si no volguessin les mateixes coses. Si fos possible traçar una ratlla ideal i dividir el mapa d'Europa en dues grans zones d'influència, la zona francesa i la zona d'Europa, veu's aquí el problema resolt. Si fos possible donar a Alemanya el control dels països orientals d'Europa i de Rússia i a França el dels països occidentals, fora Anglaterra, o donar a Alemanya el Nord d'Europa i a França el Sud, les diferències no existirien. La cosa tràgica és que sobre Espanya hi ha el mateix duel franco-alemany que sobre Hongria o que sobre Polònia. Allà on hi ha un negoci que pot tenir una projecció política, hi ha el duel entaulat. Es per això que l'afluixament de la influència francesa a Iugoslàvia o a Grècia pot portar conseqüències ràpidament visibles a la seguretat de França i viceversa. El desballestament d'una combinació alemanya sobre Espanya és un retrocés de la política continental de Berlín i, per tant, un triomf de França.

D'aquí en pervé la política elefantiàsica que fan aquests dos països. Hom diria que no caben a Europa i que consideren incorrecte respirar tots dos del mateix aire. El problema de la Ruhr és una imatge molt concentrada del que passa entre aquests dos països, a tot Europa. La lluita pel predomini continental no s'ha interromput ni un moment. El temps dirà qui és el més fort.

Josep Pla

Berlín, agost.

El pròxim article es titularà: **La vida caòtica.**

les eleccions de diputat a les Corts d'Espanya, augmenta la campanya que fan en aquest districte els candidats, per mitjà d'actes públics de propaganda els elements que sostenen la candidatura del senyor Trias de Bes, proclamat per la Lliga Regionalista, i per mitjà de visites i reunions el candidat de la Unió Monàrquica Nacional i conegut "policia indígena" senyor Torres, que es presenta com a ministerial i albista.

A les raons que tenen per combatre el senyor Torres els elements catalanistes del Vallès, que no poden oblidar les seves campanyes contra la Mancomunitat de Catalunya i els seus menyspreus a la llengua catalana, s'hi ha afegit aquesta vegada la indignació provocada pel dictamen del Tribunal d'actes, anullant les eleccions darrerament celebrades, en les quals el Districte s'havia pronunciat clarament contra el candidat ministerial.

Això no vol dir, naturalment, que els patriotes que es manifesten contra el senyor Torres vegin amb simpatia la política de la Lliga Regionalista en els aspectes general i local.

FESTA PATRIOTICA A CALDETES

Organitzada per Nostra Parla, amb la col·laboració del Casal Català de Caldetes, tindrà lloc el dia de la Mare de Déu de Setembre, una gran Diada de la Llengua Catalana.

Tindrà lloc, també, la inauguració d'una exposició escolar i la festa d'el repartiment de premis.

Sabem que se celebraran altres actes patriòtics i que en el míting d'homenatge a la llengua catalana parlaran prestigiosos oradors.

Oportunament donarem més detalls de l'esmentada festa, que promet esdevenir una gran diada patriòtica.

PEL CONGRES DE LA PREMSA NACIONALISTA.

Plau-nos avui de fer constar una nova adhesió al projecte de celebrar un Congrés de la Premsa nacionalista.

Es del periòdic Urgell-Sagarra, *de Mollerusa, el qual, després de reproduir alguns dels temes proposats per tractar el futur Congrés, diu que s'adhereix entusiàsticament a la patriòtica iniciativa, esperant-ne grans profits per a la premsa.*

CONFERENCIES A BUENOS AIRES.

Els nacionalistes catalans, residents a Buenos Aires, aplegats sota la denominació de "Llibertat", preparen una sèrie de lectures de conferències, les dissertacions de les quals seran sollicitades a personalitats polítiques i culturals de Catalunya.

La primera d'aquestes conferències ha estat demanada al vice-president d'Acció Catalana N'Antoni Rovira i Virgili.

ELS NACIONALISTES DE "SEMPRE AVANT!", DE BORGES BLANQUES I ACCIO CATALANA.

Els nacionalistes del grup i del seminari "Sempre avant!", de Borges Blanques, han adreçat una comunicació al senyor president d'Acció Catalana, fent constar l'ur adhesió a aquest magne agrupament de patriotes, com a conseqüència de sentir-se identificats amb l'ideari proclamat per la Conferència Nacional.

La Política

LES ELECCIONS AL DISDISTRICTE DE GRANOLLERS-BADALONA.

A mida que s'acosta el diumenge, dia 26 d'agost, assenyalat per celebrar-se

Converses filològiques

XV. En certes proposicions subordinades, principalment les introduïdes amb la conjunció *quan* o amb un relatiu, la futuritat pot ésser expressada pel verb en futur d'indicatiu (*vindrà, pagaran*, etc.) o en present de subjuntiu (*vingui, paguin*, etc.): *Quan vindrà li diràs que se'n torni* i *Quan vingui li diràs que se'n torni; Els que no pagaran seran expulsats* i *Els que no paguin seran expulsats.*

D'aquestes dues construccions, l'una amb el futur d'indicatiu i l'altra amb el present d'indicatiu, els antics usaven preferentment la primera. Modernament, al contrari, és la segona la que és usada gairebé exclusivament.

No és aquesta la primera vegada que havem cercat d'atreure l'atenció dels escriptors sobre la conveniència de donar a la primera d'aquelles construccions l'extensió que tenia en català antic. Un dels avantatges de la construcció amb el futur és que en molts casos evita equívocs a què donaria lloc la construcció amb el present de subjuntiu. Si tractant-se de traduir, per exemple, *Los que no paguemos...*, ens valem del present de subjuntiu (*paguem*), l'oració es confon amb la traducció de *Los que pagamos*, puix que *paguem* és també una forma del present d'indicatiu. En canvi, l'equívoc no es produeix si traduïm el subjuntiu espanyol (*paguemos*) pel futur català (*pagarem*): *Els que no pagarem...*

P. Fabra

ESCENARI DE POBLE

LA FONT DELS LLADONERS

Encara no hem deixat les teulades roges del poble, els seus carrers costeruts, l'eixida blanca, la façana severa de l'església, i us sobta l'ombra de la font. Al peu mateix de la muntanya, sota les feixes i els rostos treballats, la font canta la seva cançó joiosa i clara. L'aigua, sobre la pica, fa una remor tranquilla, contínua, ni massa cridanera, ni massa apagada. Es un recó de pau, la font, a l'ombra dels lladoners. A les festes, en fer-se fosc, s'acosten als llargs bancals les noies de vestit virolat i barregen a la remor del doll que raja, la frescor de les seves rialles.

Tardes de diumenge, quan s'apaga la llum a poc a poc, i s'obren els cants del cu-cut i d'espurneig de l'estelada! La muntanya, tan aprop, retalla la seva sagrada figura; la carrera té una dolça aureòla pàl·lida. Ella baix, en un aspre indret, voltat d'esbarzers, el carboner crema la llenya, i la terra es desmaia una mica amb l'oratge que li ve de mar. Aquesta és l'hora de la font dels lladoners. El poble s'adorm refiat en la penombra del vespre, i s'esborren els vestits virolats de les noies. Els arbres, centenaris, drecen llur tronc i llur branoatge vetllant el raig sonor de l'aigua. La terra té un alè perfumat, i si us arribés a l'orella una veu prima i clara diríeu que ve d'aquell estel punxant que llúu tan amunt, en el cel, i tan aprop dels lladoners.

LES ESTRELLES

Aquesta nit és fresc i espès com mai, el ram de l'estelada. Les estrelles coronen el cim de la muntanya. Plouen, com rosada, sobre els bruc aspres, i fan més platejada l'olivera; humitegen el camí dels horts, s'emmirallen en l'aigua de la riera, i cauen, perdudes, en la negra mar. Aquesta nit hi ha totes les estrelles al cel; el Carro no podria moure les seves rodes; la Polar punxa amb la seva llum freda, i l'ample Camí de Sant Jaume, creuant el firmament, és com una senda aclarida per la llum.

Estrelles sobre els camps humits, guaites de la muntanya i de la mar! Ara que el poble dorm en la nit obscura, escampeu la vostra claror punyent i reclosa. Conteu-nos la flor de la vostra llegenda, abans no us hagi apartat de nosaltres el gírar de l'univers. Guaiteu el campanar alterós, acosteu-vos a la finestra oberta, abeureu-vos a la pica de la font. Davalleu a poc a poc, ara que tot calla, i bategueu, tremoloses, amb els homes; ajunteu-vos a les nostres passions.

El pastor ens contaria més d'una història d'estrelles trasbalsades, i el mariner ens diria la meravellosa aventura d'aquell estel meravellós que, en caure a mar, ferit d'amor, resplendí, presoner, al cim de l'arbre mestre.

LA VINYA

Les onades moren, sense un sospir, a la platja, que és, sota el sol, el cinyell daurat de Venus. Després de la cinta de la platja ve, blanca, paral·lela, la renglera de les cases marines, amb l'església nua i senzilla al mig. Després, paral·leles, verdes, les feixes de les vinyes. La platja, la casa, la vinya, s'ajunten dolçament. Tot és un repòs.

La vinya, tan verda en la llum del migdia, diu a la mar la gràcia del repòs fecund. L'han treballada els mateixos braços que mouen els rems en la nit fosca, tallant la mar rebel. Per això la vinya liuú com la mar, sota el gran bes del sol, i en les fulles dels seus pàmpols es mou com un trànsol de resplendor incessant. El xiprer i l'olivera, tan aprop, cenyeixen aquesta resplendor i fan que la vinya perdi una mica la seva anguniosa i magnífica aparició de mar assoleiat.

L'OFICI DE DIUMENGE

El diumenge, a ofici, unes veus humils canten el secret que mena la vinya, la mar, la font i les estrelles. Són les veus humils del chor, que canten en paraules llatines, prestigioses com l'or vell, alabances al Senyor. En el chor, poiosos i ombriu, els vells cantaires preguen i aclamen. Subratllen amb llur fe el sacrifici de la Missa. Diuen el mots eterns que ens acosten a Déu. A fora, mentrestant, la font i la vinya són clares i joioses. La muntanya es dibuixa, gloriosa, en el cel blau. I, darrera el munt, la plana obre els tresors de la seva entranya fruitosa.

Tota l'església tremola, presa d'un encís inefable, amb els cants de l'ofici de diumenge. Aquests vells del chor que aclamen el Senyor i demanen la seva clemència, saben d'on ve la mesura de la font i l'espurneig de les estrelles i l'embriagant verdor de la vinya. Són el ferrer, i el fuster, i el pescaire, pobres terrerols que aquí han viscut i aquí moriran; homes humils enfervorits que ignoren, de segur, les veritats i les dolceses que canten llurs boques en l'ofici de diumenge. Però les paraules llatines cauen sobre el cor com una pluja regalada, i aguanten les columnes de l'altar amb més força que les ingènues cariàtides barroques.

En sortir d'ofici, el món sembla més pur i és vibrant com un cristall. Cap a la muntanya, els lladoners es drecen més segurs, i la marinada ens dou la sentor de totes les herbes. Ara aprenem de mirar les coses amb un esguard senzill, que deu assemblar-se una mica al del ferrer i el pescaire que cantaren l'ofici.

Tomàs Garcés

Full de dietari

DIALEGS QUE ACABEN MALAMENT

E.—Visca! Visca! Visca!

C.—Què t'agafa?

E.—Acabo de llegir les darreres notícies del Marroc. Tifarauin està salvat. Visca! Visca! Visca!

C.—Estàs molt entusiasmat.

E.—La cosa s'ho val.

C.—Però Tifarauin no estava fa tres dies en poder dels espanyols?

E.—Sí, home, sí.

C.—Aleshores es tracta d'una reconquista, no d'una conquista.

E.—Exacte; d'una reconquista gloriosa.

C.—No et diré que no. Però—no t'ho prenguis malament—sóc un home senzill, poc avesat a argumentar amb les regles de l'art... No et sembla que hauria estat més gloriós no deixar-se arrabassar la posició?

E.—En primer lloc, la posició no ha arribat a ésser presa pels moros. Només han pogut voltar-la.

C.—Es igual. No et sembla que hauria estat més gloriós no deixar-se voltar?

E.—No. La represa, la reconquista, sempre té una força dramàtica que no té la simple defensa.

C.—Ah, bé. Des del punt de vista estètic potser tens raó. Tanmateix em sembla que no t'escau jutjar els esdeveniments de Melilla des d'aquest punt de vista. Perquè, al cap-d'avall, què ha guanyat Espanya després d'aquest petit drama en dos actes: primer, la presa; després, la represa?

E.—Ha demostrat que no s'ha esvaït la virior de la raça. Es això el que em fa cridar amb tota la força dels meus pulmons: Visca!... Visca!... Visca!...

C.—No t'entenc. El teu entusiasme em resulta absolutament inexplicable. Hi trobo—no t'ofenguis—, hi trobo una dosi tan forta de tartarinisme...

E.—Per què?

C.—Es ben senzill. Estratègicament les coses han restat, a tot estirar, igual que abans. Per obtenir aquest modest resultat, ha mort un nombre important d'homes, s'ha després una considerable quantitat de pertrets, s'ha portat el dol o l'alarma a moltes llars...

E.—Calla! Dius tot això perquè ets un fill espuri de la pàtria, un renegat, un poca-vergonya...

Carles Soldevila

La situació a Europa

A França la resposta a la nota anglesa es unànimement elogiada; en canvi la premsa anglesa la comenta amb marcada tebior.

Stresemann ha celebrat una conferència amb els industrials i ha dit que el Govern estava disposat a adoptar enèrgiques disposicions per evitar l'enfonsament econòmic d'Alemanya.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 23 D'AGOST DE 1923

BORSI MATI

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	68'	68'10	68'	68'10
Alacant	67'70			67'70
F. C. Metrop.	158'25			158'25
Filates	170'50	170'65	170'50	170'75
Orenses				

BORSI NIT

	Obra	Alt	Baix	Tanc
	63'15			63'15
	46'15	46'25	46'15	46'25
	18'50			18'50

DIVISES ESTRANGERES

Francs	42
Suissos	185'10
Belgues	33'65
Lires	3'50
Llibres	14'10
Dòlars	7'51 1/2
Marcs	0'0043
Corones	0'0125

BORSA DE MADRID

	Com.	Dines	Prop.
Interiora	71'55		
Amortitzable 4 %	88'		
Amortitzable 5 %	89'50		
Exterior 4 %	87'20		
Banc d'Espanya	575		
Banc Esp. de Crèdit	1.0		
Banc Esp. Rio Plata	2 8'		
Tabacs	245'		
Sucres pref.	84'		
Sucres ord.	34'		
Càmbies	89'		
Norda			
Alacantes			
Francs	42'40		
Llibres	34'15		

BORSA DE PARIS

Londres	81'19	81'35
Bèlgica	78'9	
Espanya	2.7'75	297'75
Holanda	7.1'2.	
Itàlia	76'7.	76'83
Nova York	17'83	17'86
Portugal		
Suècia	474'7	
Suissa	3.1'7.	322'
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Noruega	799'75	
Dinamarca	331'	0'0346
Berlín	050	025.0
Viena		
Praga	52'10	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	133'
" " Isabel	136'50
" " unses	13.'50
" " petites	132'50
" " frances	132'50
" " lliures	53'25
" " dollars	6'65

BORSA TARDA

	Octu.	Alt	Baix	Tanc
Interior	71'45			71'45
Nord	68'15	68'15	68'10	68'15
Alacant	67'70			67'70
Orenses	18'40	18'55	18'40	18' 5
F. C. Metrop.	171'	171'	170'35	17.'75
Filipines	232'	234'25	233'	234'25

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	35 3/4
Exterior	70 1/2
França	8160
Nova York	45531
Espanya	3416
Suissa	25195
Holandi	11565
Italia	10587
Suècia	6712
Portugal	943
Argentina	3837
Montevideo	3875
Xile	3730
Berlín	23.000.000
Copenhague	2447
Yokohama	2187
Belgica	10195
Noruega	27875

SUCRES

Nova York Tanca 22 d'agost

Setembre	39'
Desembre	3.8'
Març	312'
Maig	859'

CAFES

Nova York Tanca 22 d'agost

Disponible	10' 5 8
Setembre	871'
Desembre	780'
Març	745'
Maig	727'
Juliol	717'

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 23 d'Agost 1923.

NEW YORK	Disp.	Octu	Dbre.	Gener	Març	Maig	Juliol
Tanca anterior		23'95	23'68	23'56	23'65		
Obertura		22'75	23'78	23'52	23' 5		
Segon telegrama		23'09	23'93	23'64	23'68		
Tanca							

LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		13'47		13'08			
Segon telegrama		13'62		13'13			12'68
Tanca		13'62		13'23	13'12	12'99	12'79

New Orleans							
Tanca anterior	24'50	23'27	23'28				
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

BANC DE BARCELONA

Aquest Banc a la seva Central i a la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de Compra i Venda de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de Fulles de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions.
Admeten dipòsits i tota mena de valors

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 16

Sabó 'LA OCA'
QUALITAT SUPERIOR
Fabricant: J. ALERM. MATARO

Fills de F. Mas Sardà
Banca - Canvi - Valors - Cupons
20, Rambla del Centre, 20
—O—
Teléfon, 1430 A.

Chaves i C.ª, S. en Ca.
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

Obsequi de la Societat
"Nestlé"

Contra remesa de 25 etiquetes de les que van enganxades en el pot de la Farina Lacteada Nestlé, es regalarà una preciosa nina i un bón numerat per al sorteig d'una nina de gran tamany. Aquest sorteig s'efectuarà entre cada cent participants.

Les etiquetes poden presentar-se a les oficines de la SOCIETAT NESTLE, Granvia Layetana, 41, Barcelona.

GRAN BALNEARI VICHY CATALA
CALDES DE MALAVELLA (PROVINCIA DE GIRONA)
TEMPORADA: de primer de Maig a 30 d'octubre
Malalties del aparell digestiu.- Artritisme en ses múltiples manifestacions. - Diabetis - Glucosúria
Establiment de primer ordre, voltat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i café grandiosos. Salons esplèndits i elegants, per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres deports. Garatge. Telèfon.
ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL.

Unes mans blanques, suaus intensament perfumades

denoten gustos delicats i proporcionen una "patent" inconfundible de distinció i elegància. Les seves mans seràn admirades per tots els que les vegin si usa assiduament el Sabó Heno de Pravia, que té un perfum intens i característic que quedarà incorporat permanentment al seu cutis. La pasta neutra del Sabó Heno de Pravia, lliure de tota materia càustica, produeix una abundosa i untuosa escuma, que netejarà perfectament els pors de la seva epidermis, facilitant la respiració cutánia.
Rentant-se amb Sabó Heno de Pravia experimentarà una delitosa sensació de benestar.

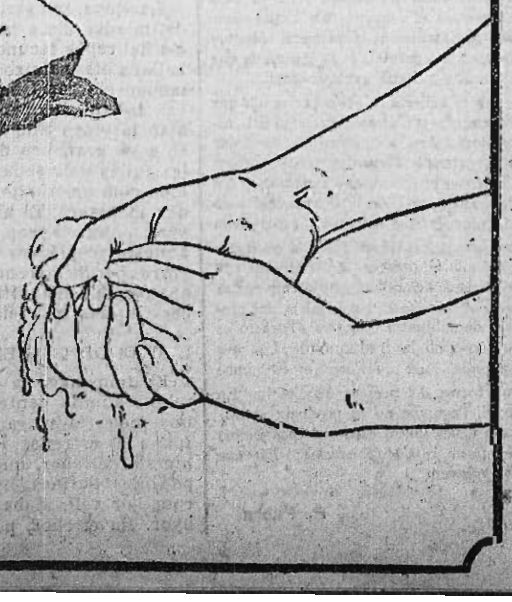

Es un sabó pur, sense barreges ni adulteracions de cap mena. El seu inconfundible perfum es manté tant intens al final com al principi de la pastilla. 1'50 ptes. pastilla. Demani-s a les perfumeries i drogueries.- Perfumeria Gal.-Madrid

MERCAT DE LLOTJA

BLATS

Aragó i Navarra, de	
Castella i Manxa, de	44 a 44 1/2
Extremadura, de	30 a 30 1/2
Andalusia dur	34 a 34 1/2

(Preus en pessetes 100 ks. sense sac damunt vagó origen.)

FARINES

Força, de	70 a 71
Extra local, de	64 a 65
Corrent id., de	62 1/2 a 63
Blanca extra Castella, de	64 a 65
Blanca corrent Castella, de	62 a 62 1/2
Baixa, de	44 a 45

(Preus en pesetes sac de 100 kg. damunt carro aquí.)

DESPULLES

Número 3, de	26 a 27
Número 4, de	23 1/2 a 24
Segones, de	20 1/2 a 21
Terceres, de	19 a 19 1/2
Quartes, de	18 a 18 1/2

(Preus en pesetes sac de 60 kg. damunt carro aquí.)

Menut (primi), de	19 1/2 a 20
Segonet, de	18 3/4 a 19
Segó, de	17 3/4 a 18

(Preu en rals quarters de 70 litres sense sac damunt carro aquí.)

CEREALS

Moresc calxat, de	
Moresc Plata nou, de	30 1/2 a 31
Moresc Plata vell, de	30
Ordi Extremadura i Manxa	29 a 29 1/2
Ordi Pinta	29 a 29 1/2
Civada Extremadura, de	30 a 31
Civada roja, de	
Civada Plata, de	
Faves Mallorca, de	
Faves València, de	
Faves Llobregat, de	44 a 44 1/2
Faves Extrem. o Andalusia noves, de	39 1/2 a 40
Faves estrangeres, de	
Favons fins disponibles, de	
Favons fins nous, de	40 a 41
Favons Marroc, de	
Favons estranger, de	44 " 45
Besses Segarra, de	46 a 47
Besses Andalusia, noves, de	39 a 40
Besses estrangeres, de	43 a 44
Bessea verdes, de	34 a 35
Escaiola Andalusia, de	60 a 61
Escaiola Plata	50 a 51
Mill estranger, de	
Mill país, de	
Ilerps, de	37 a 39
Titus, de	43 a 44

(Preus en pessetes 100 ks. amb sac damunt carro aquí.)

LLEGUMS

Arròs

Bombs, de	
Especial, de	107 a 115
Selecte, de	62 a 63
Matisat, de	60 a 61
Bell-Hoch O, de	61 a 62
Trencat	59 " 60
	46 a 47

Despulles d'arròs

Farina, de	48 a 49
Cilindre (farinasses), de	21 " 22
Escatitlat, de	

Mongetes

Castella, de	110 a 112
Mallorca, de	90 a 92
Prat, de	85 a 87
Estrangeres, de	78 a 79

Cigrons

Sanc, de	
Blancs arrugats alfarnates 44/46, de	100 a 107
Blancs arrugats alfarnates 48/50, de	100 a 102
Blancs arrugats alfarnates 52/54, de	80 a 81
Blancs arrugats alfarnates 55/60, de	72 a 73
Blancs arrugats alfarnates 60/65, de	70 a 71
Pelons, de	67 a 80
Llentles, de	105 a 125
Guixes, de	38 a 40

(Preus en pessetes 100 ks. amb sac damunt carro aquí.))

GARROFES

Xipre, de	
Negra Vinaroç nova, de	34 1/2 a 35
Negra Castelló nova, de	34 1/2 a 35
Negra Mataró nova, de	32 1/2 a 33
Negra i roja vella, de	33 a 33 1/2
Negra Eivissa nova, de	26 a 27
Mallorca nova, de	25 a 26

(Preus en rals 42 ks. sense sac damunt carro aquí.)

FARRATGES

Alfals primera, de	7 " 7 1/2
Alfals segona, de	6 " 6 1/2
Palla llargueta, de	5 " 5 1/2
Palla curta, de	4 " 4 1/2
Fulla d'olivera, de	6 " 6 1/2
Trepadella, de	7 " 7 1/2

(Preus en pesetes 40 ks. damunt carro aquí.)

Polpa remolatxa, de	26 a 28
Tortó de coco, de	27 " 28
Farina llinosa, de	34 " 35

(Preus per 100 ks. amb sac damunts carro aquí.)

VAGONS ARRIBATS

Estació M. S. A.
20 de blat; 3 de farina; 2 de faves.
ESTACIÓ DEL NORD
10 de blat; 8 de farina; 1 de civada.

Impressió general:

Malgrat de persistir bon xic la calma en aquest mercat, podem anotar avui una millor disposició en el moresc i un canvi notable en l'ordi.

Referent a aquest darrer, ja sabem com ho fan a l'interior, puix mentre aquests compradors bonament es proveeixen per a llurs necessitats i compromisos, allà, creient-se ésser imprescindibles, de cop i volta tanquen la porta i pretenen preus més alts, però com que aquí saben molt bé del peu que es dolen, també fan el mateix i es resisteixen a comprar. Així ha succeït que mentre han vingut oferint aquest gra a 25 pessetes origen, se'ls ha fet l'orni, i avui sort que en vulguin a 23; amb tot i aquesta baixa, es retenen de comprar. El mateix volem venir que els passarà als d'Alacant, els quals avui tenen més pretensions i sens dubte que dins de poc afluixaran.

El moresc, degut a la cotització més ferma d'origen, ha fet que aquests venedors es resisteixin una mica i que el preu en plaça, per al dit gra, sigui més sostingut.

Creiem que per de pronto els compradors forans l'hauran errada pensant que el podrien adquirir a 30 pessetes, puix que amb tot i vendre's avui al preu que apuntem, més aviat fan canviar el diner que no pas tenir-hi benefici.

GASETA LOCAL

Dissabte vinent, dia 25, a les deu de la nit, tindrà lloc a l'Orfeó Català, amb motiu d'ésser el sant del seu director, el mestre Lluís Millet, una sessió extraordinària de sardanes, que anirà a càrrec de la notable cobla Ilurò, de Mataró, que executarà les més celebrades del seus extens repertori.

El **doctor F. Carreras**, de retorn de l'estranger, ha repres la seva visita.

La policia ha detingut, al seu domicili del carrer de Lluís Antúnez, el súbdit anglès Otto Steclair, acusat de dedicar-se a la venda de cocaïna.

Els agents, en un registre que van fer a la indicada casa, van trobar una quantitat de paquets d'aquella droga, la qual representa bastants milers de pessetes.

Ha estat posat a disposició del jutjat.

Mosquits Els mata pastilles **Fonquerle**

Valentí Gómez, de 6 anys, s'agafà a una pica d'aigua benuita a l'església de Sant Jaume. La pica es desfé i li caigué al cap.

Al dispensari de les Cases Consistorials se li aprecià contusió amb hematoma a totes dues regions parietals, contusió a la regió tibio-temana esquerra i una intensa hemorràgia, amb probable fractura del cràni.

Se'l traslladà a l'Hospital de la Santa Creu.

La Comissió de festes del carrer d'En Bot, per a l'any 1923-1924, ha quedat constituida en la següent forma:

President, Julià Guillamí; Vicepresident, Josep Gilbert; Caixer, Ramon Altisen; Comptador, En Francesc Barrafón; Secretari, Tomas Castro; Conservador, Heliodor Orero; Vocals, Manuel Salas, Sebastià Rosselló, Joan Miró, Julià Serrano, Guillem Galdón, Matéu Roca, Emeteri Guillem, Eduard Nicolàs; Joaquim Balart, Joan Arran, Daniel Jiménez, Joaquim Carcellé, Ferran Saltiveri, Francesc Albacete i Manuel Costa.

Fou auxiliat al dispensari del carrer del Roser Josep Martorell Amorós, de 70 anys, el qual presentava una intoxicació de pronòstic greu a conseqüència d'haver-se empassat una quantitat d'àcid clorhídric a la muntanya de Montjuic.

Fou traslladat a l'Hospital Clínic.

VI ESPUMOS BAQUES
El millor xampany català
GUARDIOLA DE FONTRUBI

Ahir, a conseqüència d'haver explotat una caldera, es calà foc als rentadors públics que hi ha al número 3 del carrer de Masóns.

Fou apagat pels bombers del Parc.

Es cremaren uns dipòsits fets de fusta.

Narcís Arnabat Sucies, en tornar ahir a casa seva, carrer d'Espalter, 1, es trobà la porta forcejada. Registrat el pis, veié que li havien robat 125 pessetes i un anell d'or, avaluat en 80 pessetes. Creu que l'autor és un rellogat que té, anomenat Nicolau Gabriel.

El governador civil anà ahir a Caldetes, per donar el condol, en nom del rei d'Espanya, a la família del difunt capità Manuel Deschamps.

A un quart de quatre de la tarda d'ahir un autòmnibus de la línia Gràcia-Barceloneta topà amb un tramvia delà Orientals al Passeig Nacional xamfrà al carrer de Sant Carles. Tots dos vehicles han sofert desperfectes de consideració.

Resultaren ferits els passatgers Eurist Barrientos Puertas, de 30 anys, pescador; Eugènia Vendrell, de 21; Josepa Gall, de 13, i Francisca Carmona, de 36, veïna de Sabadell.

Les ferides de tots quatre són lleus.

Indio Rosa
es el millor paper de fumar

Fo la darrera reunió general celebrada el dia 7 dels corrents per la Secció de Literatura i Belles Arts de l'Ateneu Enciclopèdic Popular va sortir elegida la següent Junta:

President, En Jaume Cortès; vicepresident, En Joan Roca; secretari, En Cèsar Milleo; tresorer-comptador, En Josep Fonts; vocal primer, En Jaume Camps; vocal segon, En Francesc Mira; vocal tercer, En Marcs Bernet.

Després d'haver assistit al Congrés de Ciències de Bordeus i hospitals alemanys, ha retornat el doctor Torres Carreras.

El Consell Directiu del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu visitarà diumenge vinent, dia 26, a les vuit del matí, el senyor Delclòs, el qual es troba empresonat per assumptes polítics.

JOYES VILANOVA UNICI, 6

A preci del senyor Olivella, l'Alcaldia ha ordenat que siguin retirats tots els materials que amb perill per als vianants, dificulten el pasar dels tramvies en el trajecte del carrer de les Corts Catalanes, on es practiquen els treballs preliminars per a l'asfaltat de la dita via.

La Comissió de Colònies Escolars en junta del dia 21, acordà trametre un telegrama de condol a la vídua de N'Ermengol Giner de los Ríos i comunicar l'acord a l'ex-alcalde de Barcelona, senyor Morales Pareja.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te **dansant** de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

El regidor senyor Olivella ha presentat a la Comissió d'Eixample una moció, demanant que s'empedri el carrer de Borrell, entre els de Manso i Parlament, i el de Tamarit des de Viladomat i Rocafort.

Trons Xacolata Bombons

Llet condensada EL PAGES

DE FRANÇA

—o—

Els incendis dels boscos d'Esterel i de Maures es diu que foren intencionats

—o—

Toló, 23.—El nou incendi que es declarà a la regió d'Esterel ha pogut ésser dominat.

Les tropes d'infanteria i de marina, que tant han treballat per extinguir l'incendi, han estat reemplaçades per altres que es limiten a vigilar que l'incendi no es revifi.

De Draguignan comuniquen que el tribunal ha obert una enquesta per aclarir els rumors, segons els quals l'incendi fou intencionat. Es fa notar que l'incendi començà per vuit llocs diferents.—Havas.

Frejus, 23 (Departament del Var). —Els incendis dels boscos de la serra d'Esterel i Maures, ecorreguts durant els últims dies, estan ja gairebé completament apagats. Queden, solament, alguns petits focus sense importància.—Havas.

LA COLLITA DEL BLAT DE XEIXA D'ERQUANY A FRANÇA

París, 23. — En el Consell de ministres celebrat avui, el ministre d'Agricultura ha donat compte de l'estat excepcionalment favorable de la collita de blat xeixa per tot França.

La collita de blat pot, doncs, fins ara calcular-se en setanta dos milions de quintars, sense comptar la collita d'Algèria.

Per conseguent i gràcies al manteniment de les mesures preses amb anterioritat, França podrà passar el período econòmic de 1923--924 sense tenir cap necessitat de recórrer a la importació de blat estranger. —Havas.

L'AVIACIO SENSE MOTOR BARBOT FA UN VOL DE 211 QUILOMETRES EN 6 HORES 41 MINUTS

Vauville, 23.—L'aviador Barbot ha efectuat un vol en un aparell sense motor, recorrent un espai de 211 quilòmetres en sis hores quaranta un minuts. —Havas.

M. THEUNIS DECRETA LA PROHIBICIO D'EXPORTAR CEREALS PURIFICABLES

Brusselles, 23.—El ministre del Treball ha sotmès a la signatura del president del Consell ,senyor Theunis, un decret en el qual es prohibeix l'exportació de cereals panificables.—Havas.

LES VAGUES A ATENES

Atenes, 23.—Continua en estat estacionari la vaga de comunicacions marítimes.

La circulació de tramvies ha estat restablerta.—Havas.

EL YATH DE L'EX-KAISER

Hamburg, 23.—El famós yath imperial pertanyent a l'ex-Kaiser "Meteor" ha estat comprat pel kedive d'Egipte.—Radio.

EL CANVI DE PRESONERS ENTRE HONGRIA I ROMANIA

Budapest, 23.—S'ha arribat finalment a un acord entre Hongria i Romania sobre el canvi de presoners polítics entre totes dues nacions.—Radio.

LA REPRESA DE LES RELACIONS COMERCIALS ANGLO-RUSSES

Moscou, 23.—Ha arribat la missió comercial britànica encarregada d'estudiar els mitjans apropiats per reprendre el més aviat possible les relacions comercials amb Rússia.

Aquesta missió tornarà a Londres després d'haver deixat muntada a Moscou una oficina comercial.—Radio.

VOLENT TEMPESTA A TORI

Tori, 23.—Ahir descarregà en aquesta regió una violent tempesta, caient nombrosos llamps, un dels quals féu volar el polvorí del fort de Senegarde, prop d'Exilles, resultant morts un soldat i dos paisans i nombrosos feriits.

Els danys són de considera. ció.

La guarnició del fort, formada en l'actualitat de deu homes, resultà illesa per un veritable miracle.—Havas.

DESGRACIA D'AVIACIO :: TRES MORT I UN FERIT

Roma, 23. — Mentre efectuava un vol d'assaig, caigué damunt d'uns escolls un hidroavió que havia de marxar cap a l'Argentina i era pilotat per l'argentí Miguel Palacio.

A conseqüència d'això s'ofegaren els tres passatgers, un dels quals era el tinent argentí senyor Tanni. S'ha aconseguit extreure llurs cadàvers d'entre les aigües.

El pilot Miguel Palacio ha sofert ferides de gravetat. —Havas.

EL CONSOL ANGLES A XINKIANG HA ESTAT ASSASSINAT

París, 23.—Telegrafien de Shangai als periòdics d'aquesta capital que uns desconeguts han assassinat el cònsol britànic de Ma-Tiang.—Havas.

D'ALEMANYA

L'esllavissada del marc

El govern recorrerà a mesures dictatorials per salvar la situació econòmica

HA CESSAT L'EXPLOTACIO DE LES LINIES DE TRAMVIES

Avui són ja molt pocs els qui no s'adonen de la part de maniobra financiera i política que hi ha en l'enfonsada fantàstica de la divisa monetària germànica. Mentre semblava que la baixa només perjudicava els creditors externs d'Alemanya, a l'interior del Reich no s'alarmaven gaire, puix que tot es reduïa a la confecció de nous bitllets de banc. Però la persistència del moviment baixista fins a punts que semblaven econòmicament impossibles, ha acabat per causar grosses dificultats i perjudicis evidents a les classes més modestes del país. Per això, d'un quant temps ençà, la petita burgesia i el proletariat alemany es planyen vivíssimament de l'orientació financiera del Reichsbank, on veuen la causa principal de la davallada.

Els socialistes, sobretot, ataquen cada dia amb més violència Havenstein, director del Reichsbank, a qui consideren com el principal organitzador d'aquesta desfeta monetària, que ha estat una font de guanys per als grossos industrials i per a nombrosos banquers i sobretot per al Banc de l'Estat. Darrerament, el "Niederrheinische Volkstribüne" ha publicat un article on s'acusa concretament Havenstein, presentant-lo com a còmplice dels negocis fetjos fets amb ocasió de la depreciació del marc. El treball al·ludit acaba amb les següents paraules: "Dada l'opinió que professa Havenstein sobre els problemes relatius al marc alemany, no cal esperar un canvi de la política del Reichsbank, mentre ell en sigui director".

La campanya contra Havenstein és tan impetuosa, que el nou govern alemany ha hagut de tenir-la en compte. En una recent reunió del Ministeri havia de decidir-se la sort d'Havenstein i del seu auxiliar Glasenapp. A despit d'haver-los fet present la conveniència de dimitir llurs respectius càrrecs, tots dos s'obstinen a conservar-los, allegant com a fonament de llur actitud la llei alemanya que reconeix el funcionament autònom del Banc de l'Estat.

El govern de Stresemann s'ha manifestat decidit a posar un límit a la inflació fiduciària, com a punt de partida per intentar la millora de la situació econòmica d'Alemanya. Tanmateix, aquesta situació és pèssima, i el marc ha arribat tan avall, que no es veu una solució als conflictes plantejats. Així es comprèn la moldstia dels actuals propòsits alemanys, que s'acontenten amb una simple deturada de les màquines de fer bitllets. La confecció de moneda paper és avui, podríem dir, la principal indústria germànica.

A. Rovira i Virgili

EL CANCELLER I ELS CAPS DE PARTIT EXAMINEN LA SITUACIO ECONOMICA I FINANCIERA DEL REICH

Berlín, 23.—El canceller i els caps dels partits que tenen representació al Reichstag es reuniren anit passada per examinar detingudament la situació econòmica i financiera del Reich.

El canceller declarà que el Govern que presideix arribarà a utilitzar àdhuc els mitjans dictatorials si això calgués per a la salvació d'Alemanya. Féu ressaltar la necessitat de fer provisió de divises estrangeres, per constituir un fong destinat a assegurar les importacions i fer possible el manteniment i l'estabilització del marc, les quals divises hauran d'ésser posades a disposició del Govern del Reich pels capitalistes alemanys. Els caps dels partits aprovaren les manifestacions del canceller.—Havas.

STRESSEMANN TRACTA AMB ELS INDUSTRIALS DEL SEU PROGRAMA ECONOMIC

Berlín, 23.—El canceller de l'Imperi, senyor Stresemann; el ministre de Finances, senyor Hilferding, i alguns industrials, han celebrat una extensa conferència per tractar de la realització del programa econòmic del Govern, la condició prèvia del qual és la de constituir un fons de reserva en divises per valor d'alguns milions de marcs or.

ELS GRANS INDUSTRIALS ES MOSTREN CONFORMES AMB LA POLITICA ECONOMICA DEL GOVERN

Berlín, 23.—En un comunicat de caràcter oficiós es declara que les converses celebrades ahir entre el canceller senyor Stresemann; el ministre de Finances, i els representants de la gran indústria, aquests darrers han reconegut la necessitat de l'adopció de les mesures proposades pel Govern.

Aquestes mesures es refereixen a l'augment de les exportacions, forma d'assegurar l'ingrés permanent de divises estrangeres.

En reproduir aquesta nota el diari "Vossische Zeitung" afegeix que tots els que contravinguin les ordres dictades en aquest sentit pel Govern del Reich s'exposen a la confiscació de llurs béns.—Havas.

ES CASTIGARA A QUI ILLEGALMENT DETINGUI DIVISES

Berlín, 23.—El Comissari d'Exportació i Importació del Govern de l'Imperi ha anunciat que entularà acció contra tots aquells que ilegalment detinguessin divises en llur poder.—Havas.

EL SECRETARI GENERAL DEL MINISTERI DE L'INTERIOR ES INVITAT A DIMITIR

Berlín, 23.—El ministre de l'Interior, doctor Sellmann, ha invitat el secretari general del seu ministeri, barón Wolser, a presentar la seva dimissió. Aquesta decisió obeeix a que Wolser pertany a societats pangermanistes.—Radio.

ELS CONSELLS D'OBRERS DE LA RUHR ACORDEN REPRENDRE EL TREBALL

Berlín, 23.—Els Consells dels obrers d'empreses i mines dels territoris d'ocupació han celebrat una reunió a Essen. Adoptaren l'acord de reintegrar-se immediatament al treball.—Havas.

MOVIMENT COMUNISTA A LES FABRIQUES MANNESMANN

Berlín, 23. — El moviment comunista es fa sentir en les fàbriques Mannesmann, a Muklingen, prop de Duisburg. Centúries roges han destituït la direcció, formant-ne una altra els obrers. El prefecte de Dusseldorf ha intentat en va d'obtenir de les autoritats d'ocupació autorització per transmetre-hi forces considerables.—Radio.

MANIFESTACIO DELS SENSE FEINA DE KAISERSIAUTERN

Dusseldorf, 23. — Els sense feina realitzaven una manifestació davant l'alcaldia de Kaiserslautern.

La policia, davant l'actitud cada cop més violenta dels manifestants, va haver d'intervenir, fent ús de les armes, resultant ferits uns quants obrers.—Havas.

MILLORA DE SOUS

Berlín, 23.—A conseqüència de la depressió del marc, la Comissió fiscal del Reichstag ha millorat en un 1,500 per cent la part dels sous i salaris que en l'actualitat estan dispensats del pagament d'impostos.—Havas.

EL GOVER AUTORITZA ELS AJUNTAMENTS DE DANTZIC I MUNIC PER IMPRIMIR BITLLETS DE BANC

Berlín, 23. — A Dantzig la manca de bitllets de Banc s'ha agreujat de tal manera, que el Consell Municipal, que havia posat ja en circulació setanta mil milions en bitllets municipals, ha rebut autorització per imprimir bitllets particulars per valor d'un bilió 200 mil milions de marcs.

Per altra banda el ministre de Finances de l'Imperi ha autoritzat la ciutat de Munic per imprimir bitllets municipals fins a 400 mil milions.—Radio.

EN VISTA DE L'ENORME DEFICIT HA ESTAT SUSPESA TEMPORALMENT L'ESPLOTACIO DELS TRAMVIES

Berlín, 23.—El Consell Municipal d'aquesta ciutat, veient-se impotent per sobreportar el dèficit de 60 mil milions que pesa damunt l'explotació de les línies tramviàries, ha acordat cesar temporalment en llur explotació.

En conseqüència d'això, acomiadarà el personal tramviari. —Havas.

LA MAREJADA A COREA

Seul, 23. — La marejada que ha arrat el litoral noroest de Corea ha causat la mort a 346 persones. Han desaparegut molts centenars de persones. —Radio.

EXPLOSIO D'UNA ESPOLETA DE GRANADA :: 4 MORTS I 9 FERITS

Roma, 23.—A Sesto Calende (Milà) una espoleta de granada que es trobava estabornada entre el ferro-vell del magatzem d'un comerciant de metalls, féu explosió ahir, causant la mort a quatre persones.

A més a més resultaren ferides d'alguna gravetat nou més. —Havas.

DE TURQUIA

—o—

L'assemblea ha ratificat el tractat de Lausana :: El generalissim grec Tricoupis ha estat alliberat

—o—

Constantinopla, 23. — L'Assemblea nacional ha continuat avui la discussió de les clàusules del Tractat de Lausana.

Ismet-Paixà ha pronunciat un eloqüent discurs advocant per la ratificació del Tractat. —Radio.

Angora, 23. — L'Assemblea nacional ha ratificat el Tractat de Lausana per 215 vots, dels 235 representants que van prendre part a la votació.—Havas.

París, 23. — Telegrafien de Londres a "Le Matin" que a jutjar per les notícies que publiquen els periòdics d'Esmirna, els turcs han posat en llibertat l'ex-generalissim grec senyor Tricoupis i 376 oficials grecs més.—Havas.

REPATRIACIO DE FORCES FRANCESES DE TURQUIA

París, 23.—Comuniquen de Marsella a *Le Journal* que les Companyies navilieres que fan el servei d'Orient han adoptat totes les mesures que es consideren pertinents, en vista de la imminent repatriació de les tropes franceses que operaven a Turquia, la qual repatriació s'ha de portar a cap amb motiu del tractat de pau signat a Lausana.—Havas.

CARBO RUS A ROTTERDAM

Moscou, 23.—Ha estat embarcat amb destinació a Rotterdam, un carregament de 1.500 tones de blat rus.—Radio.

La mort de Vilfred Pareto

Ha mort a Celigny el senador italià Vilfred Pareto, ex-professor d'Economia Política a la Universitat de Lausana. La Premsa italiana dedica llargues necrologies. Parlant de l'obra assolida d'aquest illustre economista, la "Stampa", de Torí, en dóna les següents dades:

Nat a París, de noble família genovesa, el 15 juliol 1848, es dirigí a Itàlia a l'edat de deu anys, quan en 1858 el seu pare, exilat a França per les seves idees republicanes, pogué retornar a la seva pàtria emparant-se en un Decret d'Amnistia.

Vilfred Pareto estudià enginyeria a Torí, doctorant-se en 1870. Es dirigí després a Florència, on formà part de l'Acadèmia dels georgòfils i exerci durant alguns anys la professió d'enginyer, fins que havent-se-li obert la càtedra de Wauras, deixà Itàlia i s'establí a Lausana. Aleshores començà l'època de la seva carrera científica, en el transcurs de la qual conquistà la seva fama.

Era coneixedor profund del grec i del llatí, de la Història Universal, de les lleis, de la mecànica i de les seves relacions. Amb el seu curs d'Economia, a Lausana, es revelà com a heretat de les doctrines d'economia matemàtiques de Kournot i de Wauras; més tard exposà en el seu Manual la teoria de l'equilibri econòmic i en el darrer decenni escriví la seva obra més important: "El tractat de sociologia", en els dos grossos volums de la qual emergeix tota la personalitat de clàssic, escriptor, filòsof i profund investigador dels gustos humans, de les accions i dels sentiments arribant a donar una idea precisa de l'equilibri social i dels diversos sistemes.

Per bé que la sociologia és la seva obra més important, altres llibres notables escriví, entre ells, el "Mite Vistuista", "Els sistemes socialistes", que són un anàlisi singular del contingut teòric i pràctic del socialisme, i els dos llibres publicats després de la guerra, "Fets i teories" i "Les transformacions de la democràcia", en els quals Pareto estudia l'Europa contemporània, preveient els esdeveniments dels darrers anys.

El 2 de març d'aquest any fou nomenat senador per Mussolini, el qual el delegà després com a representant d'Itàlia a les Societats de les Nacions, càrrec que no pogué acceptar per raons de salut.

En 1917 la Universitat de Lausana solemnitzà el vint-i-cinquè aniversari del seu ensenyament en aquella ciutat.

Darrerament Vilfred Pareto havia desenrotllat també una vasta activitat periodística.

Amb la mort de Vilfred Pareto Itàlia perd una de les personalitats més científiques, i la influència de les seves obres es farà sentir durant molt de temps en la cultura europea.

LES REPARACIONS

Comentaris a la nota francesa

La premsa francesa es mostra unanimement d'acord amb la resposta a la nota anglesa

A LONDRES S'ESPERA AMB MOLT D'INTERÈS LA NOTA BELGA

París, 23. — Als cercles polítics s'aprova unànimament la resposta del Govern francès a la nota britànica.—Havas.

COMENTARIS DE LA PREMSA FRANCESA A LA CONTESTA A ANGLATERRA

París, 23. — Els diaris francesos en comentar la contesta de M. Poincaré posen de relleu la claredat i la precisió del llenguatge usat pel president del Consell francès.

"La contesta, diu *Le Matin*, és ben bé la que esperàvem. Es lluminota com el cel de França i tempada com l'acer de la Lorena. En la nota hi ha, però, un accent dolorós: l'expressió del sentiment que se sent quan veiem que no ens secunda un amic. Anglaterra ho ha volgut així. La sang vessada en comú encara no s'ha assecat a les trinxeres de França, però Anglaterra s'aixeca davant del món per parlar de diners. Aquesta actitud s'ha anat accentuant, i des de fa quatre anys Anglaterra no té més que aquestes paraules: els meus diners, el meu comerç, els meus crèdits."

COMENTARIS DE LA PREMSA ANGLESA

Londres, 23.—La premsa anglesa s'ocupa preferentment de la resposta de Poincaré a la nota britànica.

La majoria dels diaris posen de relleu el tó conciliador i amical de la resposta francesa.

El "Daily News" diu que no ressalta res de nou en el text de la resposta francesa i la situació continua essent la mateixa.

Cal reconèixer—afegeix l'esmentat periòdic—que alguns dels paràgrafs de la resposta francesa podrien servir de base per a ulteriors negociacions que poguessin tenir alguna importància.

Referint-se a l'allusió feta per Poincaré a la restauració econòmica d'Austria, el "Daily News" diu que Austria deu la seva reconstitució econòmica a la concessió d'una moratòria i a l'emprèstit atorgat pels aliats.

Per al "Daily Telegraph" el llenguatge de la nota francesa és en extrem cortès. L'exposició del punt de vista francès és clara i ferma, i contribuirà, indubtablement, a realitzar un avenç en les negociacions franco-angleses.

El "Pall Mall Gazette" diu: "La resposta francesa a la nota britànica ha causat general decepció. El llenguatge de Poincaré és cortès i moderat, però sota d'aquesta cortesia i moderació no queda ben amagat el propòsit de França de rebutjar el deute francès.

El "Star" no troba satisfactòria de cap manera, la resposta del president del Consell francès, senyor Poincaré, i diu que amb la intervenció de França o sense França ha d'ésser convocada la Conferència internacional de pèrits amb l'objecte que sigui determinada d'una manera fixa la capacitat de pagament d'Alemanya.—Radio.

LA IMPRESSIO ALS CERCLES OFICIALS

Londres, 23.—En els cercles oficials de Londres es guarda absoluta reserva sobre la impressió que ha produït al Govern la resposta de Poincaré.

Amb tot, però, es fa notar que ha causat bona impressió el que M. Poincaré deixi la porta oberta per prosseguir les negociacions.—Radio.

EL QUE EN DIUEN ELS CERCLES BEN INFORMATS

Londres, 23.—En els cercles ben informats s'assegura que la contesta francesa serà objecte d'una severa crítica per part del Govern britànic, puix que aquest està disposat a insistir sobre la necessitat de procedir a una investigació sobre la capacitat de pagament d'Alemanya per poder fixar la indemnització que pugui exigir-se-li.—Radio.

EL GOVERN BELGA APROVA LA RESPOSTA A ANGLATERRA

Brusselles, 23.—El Consell de ministres ha aprovat el projecte de resposta a la nota del Govern britànic.—Havas.

ENTREVISTA DE M. JASPAR I L'AMBAIXADOR A LONDRES

Brusselles, 23. — L'ambaixador de Bèlgica a Londres i el ministre d'Afers estrangers, senyor Jaspar, han celebrat una entrevista, tractant de la qüestió de les reparacions.—Havas.

França ha hagut doncs de descendir també a discutir els interessos materials.

"el Petit Parisien" diu que la tesi francesa sobre les reparacions s'inspira sola mente en els interessos de tots els aliats.

"Gaudis" creu que la contesta conté una solució lògica i equitativa.

"L'Echo de Paris" diu que la contesta de Poincaré marca un bon camí, busca una solució equitativa que no s'inclina de cap manera a refutar victoriosament l'adversari, sinó que s'encamina solament a convencer un amic el concurs del qual és apreciat.

"L'Homo Libre" diu: La contesta de Poincaré és la que tots esperàvem.

L'"Excelsior" creu que Anglaterra s'obrirà pas al cap i a la fi a la llum de la raó suscptibla d'assegurar el triomf de la veritat i de la justícia.—Radio.

EL DEPARTAMENT DEL TRESOR I EL MINISTERI D'AFERS ESTRANGERS EXAMINEN RESPECTIVAMENT, LA PART FINANCIERA I LA PART HISTORICA DE LA NOTA FRANCESA

Londres, 23.—L'Agència Reuter diu el que segueix:

La part financiera de la darrera nota francesa està essent estudiada conjuntament pel Departament del Tresor i la part històrica pel ministeri d'Afers estrangers.

En els centres ben informats s'excusen d'emetre judicis sobre aquesta nota fins que hagi terminat el seu estudi. En els mentaits centres consideixen gran importància a la contesta de Bèlgica, la qual creuen que potser contingui importants proposicions.

Sembla que el Consell de Gabinet no tornarà a reunir-se i que el senyor Baldwin sortirà el dia 25 cap a Aix-les-Bains.

No s'ha pres cap acord respecte a una entrevista entre els senyors Poincaré i Baldwin.—Havas.

EL NOU CAP DE L'EXERCIT BELGA D'OCUPACIO A LA RUHR

Brusselles, 23. — La "Libre Belgique" diu que el general Burguet, designat per al comandament de l'exèrcit belga d'ocupació a Alemanya, ha passat per Verviers, dirigint-se a prendre possessió del seu nou càrrec.—Radio.

UNA PATRULLA FRANCESA MATA A UN ALEMANY SOSPITOS

Dusseldorf, 23. — Una patrula de tiradors francesos va trobar ahir prop de l'estació de Mettenhein, tres alemanys sospitosos, els quals donà ordre de deturar-se.

Un d'aquests disparà un tret contra la patrulla, repellint aquesta disparant els fusells, matant un alemany.—Havas.

CONSELL DE MINISTRES FRANCES

M. POINCARE EXPOSA LA SITUACIO EXTERIOR

Rambouillet, 23. — Aquest matí s'ha celebrat Consell de ministres sota la presidència del senyor Millerand.

El senyor Poincaré posà al corrent als seus col·legues de la situació exterior i especialment de la qüestió de les reparacions. —Radio.

L'AMNISTIA DELS CONDEMNATS PELS TRIBUNALS MILITARS NORDAMERICANS CORRESPONDRA A RHENANIA A LES AUTORITATS FRANCESES

Coblença, 23.—Amb l'assentiment dels Estats Units l'Alta Comissió interaliada en els territoris rhenans ha disposat que d'aquí endavant el dret d'amnistia per als condemnats pels tribunals militars nordamericans durant l'ocupació correspongui a les autoritats franceses.—Radio.

DELS ESTATS UNITS

—o—

Mr. Coolidge procedirà amb energia en el conflicte provocat pels minaires.

—o—

Nova York, 23.—El president dels Estats Units, Mr. Coolidge, ha declarat que està disposat a procedir amb tota energia en el conflicte provocat pels minaires de la Unió.

La situació és molt crítica i s'ha agreujat a causa d'aquesta declaració, puix el president de la Unió minera ha declarat per la seva part que si el dia 31 d'agost no han estat ateses les reivindicacions dels minaires, aquests estan disposats a entaular la més gran batalla obrera que s'hagi plantejat en tots els temps.

Aquestes declaracions han produït gran sensació.—Radio.

DARRERA HORA

DE BARCELONA

La conferència d'En Cristòfor de Domènec a "La Falç" tractant el tema "Socialisme" i "Nacionalisme"

Anit passada, a dos quarts d'onze, En Cristòfor de Domènec, de la Unió Socialista de Catalunya, donà la seva anunciada conferència a la Joventut Nacionalista "La Falç", tractant el tema *Socialisme i Nacionalisme*.

La sala estava completament plena. Presentà el conferenciant N'Agustí Verger.

En Domènec explicà què cosa és el socialisme, els reports de les actuals societats. Diu que els socialistes catalans estilitzaran en català el socialisme universal, i exposa uns quants problemes moderns de la ponència i la societat que cal resoldre amb ample sentit de tolerància i d'enlairement.

Després d'explicar com la pàtria és absolutament necessària a l'home, afegí: "Són compatibles socialisme i nacionalisme? No. Socialisme i nacionalisme mutualment s'excloen. El socialisme, però, reconeix el dret i la llibertat de totes les nacionalitats naturals. I essent Catalunya una de les naturals nacionalitats, el socialisme veritable no li ataca, no li pot negar, el dret a la independència. La Unió Socialista de Catalunya laborarà, com a catalana que és, per a la total independència dels catalans, sense deixar d'ésser perfectament socialista, amb tota honestedat. I això, perquè creiem que amb la independència pàtria som encara en millors condicions per collaborar activament amb altres nacionalitats del món i servir amb més fecunditat els alts interessos de l'home i de la civilització.

Permeteu-me ara una observació: Parlàvem no fa gaires dies d'aquesta qüestió amb l'amic i company Alfons Maseras i convenèm que el mot nacionalista era equívoc, i s'hi podien donar errònies interpretacions. Perquè el sentit que donem vosaltres al mot és tot un altre de segurament que passeu la frontera. Així veurem que a França i a Alemanya té un contingut i una significació quasi contraria al que li donem aquí. Els nacionalistes francesos i alemanys són de més acèrrims contraris dels socialistes i dels comunistes. En nostre cas és el patriotisme dels catalans, dels irlandesos i dels italians del Risorgimento. Però aquests no es varitular mai nacionalistes; es van titular separatistes, que és més precís, més clar i gens subjecte a internacionals tergiversacions. El socialisme, enemic dels nacionalistes francesos i alemanys per doctrina i per instint, no podrà mai anar contra uns separatistes que defenen una llibertat que el socialisme té el deure de defensar també. Així, doncs, la Unió Socialista de Catalunya en tant que nacionalistes no estarà al costat vostre; en tant que separatistes, sempre".

En Cristòfor de Domènec fou molt aplaudit.

DE CATALUNYA

VALENCIA

Esllavissada de terres

A la línia del Nord ha ocorregut una esllavissada de terres que ha colgat diversos obrers.

Resultaren morts Francesc Garcia, de 19 anys, i Eustaqui Martín, de 40. Hi ha tres obrers més ferits.

DE MADRID

DETALLS DE LA INSUBORDINACIO

Aquesta nit s'ha produït entre els periodistes una viva emoció en assabentar-se que s'havia reunit el Consell de ministres al ministeri de la Governació, trobant-se amb la sorpresa que els soldats de guàrdia tenien l'ordre rigorosa de no deixar entrar cap paisà, no respectant ni la condició de periodista.

El Consell ha durat des d'un quart de nou fins a quarts d'onze.

Circulaven els més contradictoris rumors sobre els motius de la misteriosa reunió, si bé ja se sabia que, com del que havia passat a Màlaga.

A les vuit la Interurbana de Telefons ha avisat que els ports d'embarcament de tropes Màlaga, Almeria, Càdiz i La Línea, estaven incomunicats.

A mitja nit els periodistes han aconseguit parlar amb el president del Consell, que ha estat molt lacònic. Ha assegurat que en embarcar-se soldats de diversos regiments per anar a cobrir baixes, els de Garellano s'han amotinat, donant crits subversius i negant-se a embarcar, procurant buscar solidaritat entre altres companys. S'han fet diversos disparats, però ni un oficial.

Hi hagué instants de molta gravetat, aconseguint-se, però, sufocar el motí. Després l'embarcament continuà normalment.

Es pensà a reclamar tropes a Ronda, però el governador militar, considerant passat el perill, no ho ha cregut necessari. S'han adoptat mesures molt rigoroses per evitar que es repeteixi aquest cas.

Aquesta matinada, el ministre de la Governació ha facilitat la següent referència:

"Senyors: He de manifestar-vos que a Màlaga, aquesta tarda, a l'embarcar-se forces de la Melilla, un grup de soldats s'ha negat a fer-ho, originant-se un motí.....

(Censura que talla la comunicació, no deixant acabar de conèixer la versió oficial dels fets.)

ESCOLA D'ISTIU

LES TASQUES DE LA SETMANA FINAL

VISITES I ACTES

El dimecres, a la tarda, els inscrits a la Setmana Final de l'Escola d'Istiu visitaren l'Institut d'Estudis Catalans, on foren rebuts pels senyors Jordi Rubió i Francesc Martorell, els quals els acompanyaren per les diverses Seccions de l'Institut, mostrant-los els tresors històrics que guarden i les tasques que s'hi fan.

Després visitaren l'Institut d'Orientació Professional, on el doctor Mira i el senyor Millàs-Raurell ensenyaren les tasques tan interessants per als mestres i educadors que allí realitzen i els bons resultats obtinguts fins ara.

A les sis de la tarda foren rebuts pel president de la Mancomunitat i els consellers a la Sala del Consell del Palau de la Generalitat. Fetes les presentacions, el senyor Barceló, en nom de l'Escola d'Istiu, digué el plaer amb què es trobaven reunits a Barcelona en tasques d'especialització pedagògica, contestant-los el senyor Puig i Cadafalch amb atinadíssimes consideracions sobre la importància del pedagog en les tasques a fer a Catalunya.

Després foren obsequits amb un exquisit lunch, servit a la Galeria Gòtica.

SEGONA SESSIÓ

Ahir, a les nou del matí, es reprengueren les tasques de la Setmana Final. La presidència fou cedida a la Federació Nacional de Mestres de Catalunya, i en representació d'ella el seu president senyor Josep Barceló.

Obert l'acte, se cedí la paraula al senyor Pere Blasi, mestre de Torroella de Montgrí, el qual passà a preparar la seva lliçó pràctica de Geografia, que ha de desenrotllar avui. Abans d'exposar el pla cregué convenient fer algunes consideracions sobre l'ensenyament de la Geografia. El camp d'acció d'aquesta ciència ha canviat amb el nous corrents pedagògics. La finalitat que persegueix és donar una idea exacta de la situació al món. Per això cal fugir dels antics procediments memorístics i prendre per punt de sortida uns centres d'interès que eixamplant-se per cercles concèntrics, aixequin l'esperit del noi. Donà a conèixer el pla del darrer curs de la seva escola i la manera de fer i llegir les cartes geogràfiques perquè els infants tinguin idea d'un món i d'un país, no d'un dibuix més o menys ben fet.

Particularitzant, diu que per a lliçó d'avui hi havia tres temes que el captivaven: un d'iniciació a les cartes geogràfiques, un altre d'imaginació geogràfica i un altre de geografia humana. Escolleix aquest últim i parlarà de l'habitació. Adverteix que no s'ha de confondre lliçó amb sessió, perquè mentre una lliçó és una cosa orgànica que no es pot trencar, la sessió és una cosa que cal deixar-la en un moment determinat.

Després de parlar sobre l'objecte escollit com a tema, posarà un qüestionari sobre el qual farà una sèrie de consideracions. Aquest qüestionari no el fixa abans perquè tota l'atenció del noi se'n va al qüestionari, i el mestre s'hi ha de sotmetre. Procurarà enriquir el lèxic, fer alguns dibuixos i utilitzant una carta geogràfica.

Això exposat, es dirigí als infants per dir-los de què els parlaria el dia següent, i a l'ensems mirar els coneixements previs que tenien de la matèria que volien tractar.

Després d'un lleuger descans, el senyor Vicens començà la lliçó pràctica sobre la rosa de jardí, preparada el dia anterior. L'objectiu de la lliçó era el de demostrar com en totes les disciplines escolars s'ha de fer llenguatge, seguint precisament el camí del llenguatge: coneixement de la paraula, ús de la paraula. I' du per això dos apartats; un pròpiament de "Llenguatge" i un altre de "Coses a recordar". En el primer s'hi han escrit els mots que venien a enriquir el lèxic de l'infant; en el segon els mots que oí més constituien el tema de la lliçó. Així, mentre en la part de "Llenguatge" hi hem vist mots com fragància; la reina de les flors, sèpals, polen, ovari, etc., amb els quals s'havien de formar proposicions, en la part de "Coses a recordar" hi trobàvem les parts de la rosa, calze, corola, estams i pistils.

Considerant el tema com a cosa pròpia de dues sessions, s'ha deixat aquí, quedant per una segona part fer el resum de l'explicat i la resolució d'un qüestionari que contingués "les parts de la rosa". Així com una excursió per mirar de trobar roses silvestres amb les quals podrien establir-se comparacions. Acabada la lliçó s'ha iniciat una conversa molt interessant sobre aquesta, en la qual han pres part activa els senyors Boada, Alabart, Martínez Aguado, Barceló, Vallespir i Galí.

Per últim, la senyora Bertran de Galés, professora de la Normal de Jaén, desenrotllà la seva conferència sobre "La vida a les Normals". Començà dient que no parlaria de teoria perquè això la portaria a un camp d'ideació, i en realitat es viu en un camp ja establert. En tot cas ella considerarà l'ideal des del punt de vista d'allò que és millor i pot guiar-nos en la pràctica. Fa un ràpid anàlisi del caràcter que tenen les normals, d'establiments de segona ensenyança, en despreci del caràcter tècnic i professional que haurien de tenir. Això portà, junt amb les dificultatsètniques que moltes vegades es troben, una manca d'unió espiritual necessària en tot problema educatiu. Per l'intellecte poden unir-se, però no espiritualment. El mateix passa amb l'Escola primària; acabant d'empitjorar-ho l'Estat espanyol, amb el nou Estatut, que fa que un mestre que ha esmerçat un temps preciós procurant adaptar-se al lloc on se l'ha destinat, és traslladat a la primera ocasió que se li ofereix d'acostar-se a la seva terra. Remarcà també la manca de preparació amb què es presenten els alumnes de les normals i l'obediència passiva que allunya tot el que sigui esperit d'investigació. L'alumne de la Normal es mou per tenir més notes i aprovar un curs. La seva aptitud és interessada: no busqueu coses noves. Explicà els diferents esforços que ha fet per arribar a lligar-se espiritualment amb les seves alumnes, treballant junts fora de les hores de classe, facilitant-los llibres, fent plans de lliçons, fent pràctiques de mètode, etc. Parlant de les pràctiques, creu que les de mètode no basten, perquè a l'escola hi ha també el problema del govern, que no deixa de tenir el seu interès. Donà una ràpida ullada a les causes de despoblació de les normals i acabà la conferència oitant els punts de reforma que creu principals per arribar a fer sortir de les normals homes que sabessin i tinguessin ganes de saber.

Les visites d'ahir

Continuant la sèrie de visites col·lectives, ahir els professors i alumnes de l'Escola d'Istiu visitaren l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, el Grup Escolar Baixeras i finalment l'Ajuntament, on els visitants foren obsequiats amb un espléndid lunch.

A l'Institut de Cultura foren amablement rebuts per la senyora Bonnemaison, vídua de Verdaguer, la qual anà mostrant als visitants les aules, salons i patis de l'Institut, sortint tothom content de la visita i admirat de les altes condicions higièniques i pedagògiques d'aquell Centre docent.

Els visitants es traslladaren després a l'Escola Baixeras, on es delectaren admirant els diversos departments d'aquell magnífic Centre cultural.

Seguidament la comitiva anà a l'Ajuntament, on els reberen el president de la Comissió de Cultura, senyor Vidal, i els regidors senyors Martí Estevé, Barbey, Palau, i l'assessor tècnic de la Comissió, senyor Aimamé.

Els visitants es reuniren al saló de sessions, on fou impressionada una fotografia.

Tot seguit passaren a la sala de conferències on els fou servit un "lunch".

Abans de destapar el xampany, el senyor Barceló i Mates, president de la Federació de Mestres Catalans, prengué la paraula per dir en breus frases i en nom de tots, l'agraïment que es deu als que proporcionen aquestes belles ocasions d'apropar i fer conèixer entre ells els mestres de Catalunya, donant lloc a una magnífica manifestació cultural.

Recorda, dolent-se de la desgraciada intervenció de l'Estat espanyol en l'afer del llegat Pere Vila, que donà lloc a una protesta fèrvida del Magisteri. Té unes frases d'elogi pels dos mestres de les terres germanes, Mallorca i València, que han fet l'honor de venir i els han portat esperançadores confiances de la redempció patriòtica del Magisteri valencià i mallorquí.

Seguidament parla el senyor Nadal, el qual diu que porta de l'alcalde la comanda de felicitar efusivament el Magisteri català.

Per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona és una qüestió interessantíssima l'acollir en el seu si l'element cultural que vosaltres representeu.

Aquestes paraules van ésser rebudes amb forts aplaudiments. Tot seguit es destapà el xampany.

Entre els assistents a la visita hi havia els senyors Massó, secretari de l'Escola d'Istiu; el professorat de la dita Escola i molts professors i alumnes d'escoles nacionals.

Del Municipi

LA COMISSIÓ DE COLÒNIES ESCOLARS

Aquesta Comissió, persistint en el bon desig de millorar tot el que sia possible la seva actuació, i davant la proximitat de la tornada dels nens i nenes que integren les colònies de l'any que som, ha acordat suprimir tot acte que pugui retardar el descans necessari als escolars després de les incomoditats del viatge. Els exercicis gimnàstics i cants que tenien lloc al Palau de Belles Arts i el lunch que s'oferia a l'arribada de les Colònies, queden ajornats, car suposa la pèrdua d'un temps que cal per lliurar els nois.

La Comissió, no obstant, no volent prescindir d'aquest acte, que significa una deferència a les Colònies, el celebrarà un altre dia, que serà anunciat oportunament.

Es recorda que el lliurament dels nois als seus pares o encarregats s'efectuarà al jardí del Palau de Belles Arts i que l'entrada serà rigorosament personal.

L'Exposició del Moble i la concurrència estrangera

L'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors des del primer moment despertà gran interès a l'estranger, havent-se rebut sollicitudes d'inscripció de les més importants cases del món.

La invitació oficial que es féu a les organitzacions econòmiques i industrials d'algunes nacions estrangeres donà els millors resultats, i ultra les adhesions particulars, s'hi pogué comptar amb l'aportació oficial del Govern francès, que estarà constituïda per una col·lecció de mobles i objectes d'un alt valor històric i artístic.

Així mateix han contribuït a l'èxit de Certamen que ha d'inaugurar-se solemnement al Parc de Montjuic el dia 12 de setembre proxim, les més prestigiosies entitats culturals i artístiques de Bèlgica, Holanda, Txecoslovàquia i Alemanya.

En la Secció Francesa, la més nodrida i espléndida de quantes s'ofereixen als visitants, es treballa febrilment per millorar les instal·lacions que ja s'havien preparat per al mes de maig, la qual data inaugural hagué d'ajornar-se per circumstàncies de tots conegudes.

Les més importants cases de la veïna nació han augmentat les remeses, havent encomanat als seus operaris la construcció i instal·lació dels stands corresponents a les més importants fàbriques del país.

Aquests dies s'han recollit de la Duana un gran nombre de caixes i paquets contenint mobles i objectes d'art, destinats a la Secció Francesa, que constituirà una veritable mostra de bon gust i riquesa gràcies a la iniciativa particular i al concurs de l'Estat.

La Secció Francesa compta amb uns 250 expositors. Això dóna una idea aproximada de la magnitud de l'esforç realitzat per la nació amiga per concórrer dignament i amb l'espléndidesa del seu poderiu industrial i del seu refinament artístic a la festa del treball que ha de celebrar-se a Barcelona el dia 13 de setembre vinent.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 23 d'agost de 1923

1. SITUACIÓ ATMOSFÈRICA GENERAL A LES SET DEL MATÍ. — *(Observacions d'Europa, Nord d'Africa, i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils)*:

Règim anticiclònic a Espanya i França, amb bon temps general.

Les baixes pressions són a Escandinàvia.

Hi ha forts temporals a la mar del Nord i pluges a Dinamarca i costes del Bàltic.

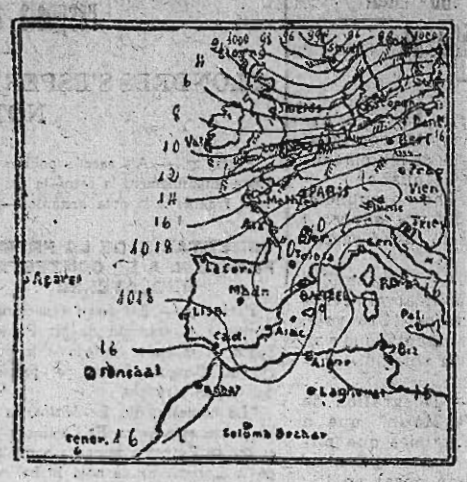

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES VUIT DEL MATÍ. — *(Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon)*:

El bon temps és general. Ha plogut a alguns llocs del Pirineu, a la Plana de Vich i a la vall del Segre.

La temperatura màxima ha estat de 31 graus a Roquetes i la mínima de 4 graus a Moyà.

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — *(Sondatges de l'atmòsfera lliure a les set del matí)*:

Altitud, metres:	250,	500,	1000
Direcció:	WNW,	WSW,	SW
Velocitat en metres per segon:	1,	2,	3

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 763,3, 763, 761'7. — Termòmetre sec: 26, 27'6, 25,6. — Termòmetre humit: 25, 21'0, 20'8. — Humitat (centèsimes de saturació): 92, 58, 68. — Direcció del vent: E., SSW., SW. — Velocitat del vent en metres per segon: 3, 7, 4. — Estat del cel: quasi serè, nuvolós. — Classe de núvols: cúmuls; cúmuls; fracto-cúmuls, cirrus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 28'5. — Mínima: 22'4. — Mínima arran de terra: 20'3. — Oscil·lació termomètrica: 6'1. — Temperatura mitja: 25'4. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores de l'dia de la data: 0'0 milímetres. — Recorregut del vent en igual temps: 201 quilòmetres.

CRONICA SOCIAL

DE L'ATEMPTAT AL SENYOR PLANELL :: PROTESTA DE LA FEDERACIÓ PATRONAL

La Federació Patronal de Catalunya ha dirigit als senyors president del Consell de ministres i ministre de la Governació el següent telegrama:

"Federació Patronal de Catalunya, profundament adolorida davant l'atemptat que ha estat víctima nostre company senyor Planell lamenta represa tan vandàlics fets i consigna la seva enèrgica protesta davant fracàs esperances posades en possibilitats que s'havien acusat aquests últims temps respecte terminació vergonyós terrorisme, demostrant manca assistència poder públic a bones disposicions autoritats governen avui ciutat. — El president, Molins."

DEMANDA DE CASTIG

El senyor Cristòfor Fernàndez Valdés, comandant d'infanteria, que instruïx la causa contra Rafel Sànchez Rex, li demana reclusió perpètua.

El Sànchez és, com es recordarà, el subjecte que poc després de l'atemptat contra En Joaquim Albinyana llançà una bomba de mà en veure's perseguit.

CONFLICTE EN UNA IMPREMTA

Abans d'ahir es produí un conflicte d'ordre moral en els tallers gràfics Verdagler, del senyor Garrofé. A conseqüència d'aquest conflicte foren acomiadats cinc obrers caixistes.

Tot el personal dels tallers, per solidaritat, s'ha retirat del treball.

EL SENYOR SESERAS

L'advocat senyor Josep Maria Seseras, que fou víctima d'un atemptat, ha estat donat d'alta pels metges. Ha marxat una temporada al camp per refer-se.

Detencions i alliberaments

DE L'ASSALT AL TRÈN DEL POBLE NOU :: EN LLIBERTAT

Ha estat posat en llibertat Andreu Peláez, que havia estat detingut per sospites que estigués complicat en l'assalt del tren del Poble Nou, comès l'any passat.

DE L'ATRACAMENT AL GARATGE FORD

De Manresa han arribat, conduïts per la guàrdia civil, Lluc Pérez i Angel Latorre, els quals queden a la disposició del jutge de la Universitat per l'atracament al garatge Ford.

LA GUERRA D'ESPANYA AL MARROC

CAP AL MARROC

En el tren correu de València sortiren 30 soldats endarrerits del regiment d'Asia, conduïts per un sergent.

Per tal de cobrir baixes del batalló expedicionari del regiment d'infanteria d'Asia, embarcaren ahir a la tarda, de Girona, un sergent i 17 soldats de l'esmentat cos, que sortiren amit passada, en el tren correu de València, amb destinació a Màlaga i Melilla.

— Ahir, a les cinc de la tarda, sortiren a bord del vapor "Cabañal", despatxat cap a Bilbao, una cinquantena de soldats de cavalleria, destinats a l'Africa, amb el mteix objecte que els anteriors.

El lector diu...

A QUI CORRESPONGUI

Sr. Director:

El dia 15 del present a la vila de Sant Cugat del Vallès, mentre finava un partit amistós de futbol, essent el camp ple de gom a gom i per un accident ocorregut entre dos jugadors dels dos bans, el caporal de la guàrdia civil que fa de comandant del poble vet, acompanyat de dos individus del cos, es llançà al camp, sacsejant i colpejant cruelment el jugador Torres, un bon xicot de disset anys, que res no els havia fet, sinó pel sol fet que no parla espanyol com ells, suposem, puix cap altre mòbil no hi havia. De resultes del dit atropell estigué el pobre xicot més de trenta minuts sense sentits, havent-se de recórrer a l'assistència per retornar-lo.

El fet fins aquí exposat, tot essent un atropell, no n'és gaire encara; però que un caporal de la guàrdia civil sàlsolenti amb el jutge del camp en allegar-li que no havent-hi públic al camp li cap motí no era necessària la seva presència, puix que segons els reglaments de la Federació, que el dit caporal coneix pels foires, solament la força pública pot intervenir i fer retirar del camp al que cregui procedent, sempre i quan el jutge de camp no es vegi amb cor per fer-ho per les seves pròpies forces.

Fins a quant ha de durar que uns senyors que porten armament i uniforme impunement puguin comportar-se així en una vila genuïnament catalana i patriota? Pegar a un infant és la represàlia d'un caporal de la guàrdia civil? Insolentar-se amb el públic i amenaçar-lo amb les armes quan amb tots els modals li demana una explicació és propi de gent culta? A qui correspongui demanar, en nom de la vila de Sant Cugat del Vallès i del Sant Cugat Sports F. C., fins quan ha de durar aquest estat de coses.

Francesc de P. Serrahima

PALAU DE LA GENERALITAT

EL PRESIDENT DE LA MANCOMUNITAT

El rebre els periodistes el President ha manifestat que el Consell d'avui s'havia ocupat solament d'assumptes de tràmit. Digué el senyor Puig i Cadafalch que tenia molt d'interès a remarcar el fet que la Mancomunitat publicava impresos i amb més detall que cap altra corporació els seus comptes.

Va manifestar haver rebut les proves de la fulla del mapa geològic de Catalunya, corresponent a Sant Feliu de Guixols.

Digué també que el Consell d'avui havia acordat nomenar una comissió per tal que estudiés l'extensió que té al Pirineu la malaltia anomenada *goll*, esperant el Consell obtenir-ne bons resultats.

S'acomiadà dels periodistes, per tal com l'Assemblea ha de nomenar nou president.

Els periodistes felicitaren al senyor Puig, per haver desliurat fellcment la seva filla una xamosa neta, agraint el President aquesta felicitació.

Crònica de Cultura

EL CENTRE MORAL INSTRUCTIU DE GRÀCIA

El dia 1 del vinent mes de setembre s'obrirà el nou curs de les escoles econòmiques diürnes en els seus tres graus nocturnes i especials de francès i dibuix que sostè el Centre Moral Instructiu de Gràcia, havent-se obert ja l'oficina de matrícula a l'estatge social (carrer de Ros d'Olano, 7 i 9, prop del de S. Imeró) tots els dies feiners, de set a nou del vespre.

L'esmentada Societat està fent i es proposa fer tot el necessari perquè des del proxim curs assoleixin les seves escoles el major grau possible de perfecció, el qual efecte s'ha renovat el professorat amb distingits sacerdots de reconeguda competència, com així mateix es posaran els locals i el material al nivell que requereix la moderna ciència pedagògica.

Les ensenyances es donaran en català.

El règim nou de les escoles es detalla en els prospectes que es faciliten gratuïtament a l'esmentat local a les hores assenyalades.

ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Diumenge vinent, dia 26 del corrent, arribaran les nostres colònies escolars, les qui la durant la seva estada a fora han gaudit de la més perfecta salut.

Les hores d'arribada seran: la de La Llacuna, Sentmenat, Pineda i Sant Andreu de Llavaneres, a les onze del matí, i la de Vilavert, a la una de la tarda. Des de les estacions es dirigiran al nostre estatge social, Arcs, 1, principal, on seran lliurats els nostres escolars a llurs famílies.

Des d'aquestes línies l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana dóna les més efusives gràcies als veïns tots de les esmentades poblacions, els quals han tractat amb un afecte molt prou alabat la nostra mainada, fent guardar un record inesborrable del seu estiueig.

— Amb motiu del 25 aniversari de la fundació de la Protectora la Comissió de Foment aprofita l'avinentesa per excitar el zel dels seus socis en la tasca de proselitisme.

Heu's aquí la proclama que els ha estat dirigida i repartida juntament amb el darrer butlletí, acompanyada de quatre propostes en blanc:

"L'any vinent s'escau el 25 aniversari de la fundació de l'*Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*, modestament iniciada per entusiastes patriotes.

Les noces d'argent de la *Protectora* seran solemnialment commemorades amb actes que no cal dir que el nostre Consell Directiu curarà que tinguin tot el relleu, seriositat i eficàcia patriòtica avinents.

La Comissió de Foment sent ja ara fretura de cooperar-hi de la faisó que més li escau, ço és, donant impuls i major força a la nostra *Associació* mitjançant un senzill esforç de tots els socis que, iniciat des d'ara, serà per a tots cosa fàcil.

Ens proposem abastar per la data del 25 aniversari

ELS 25,000 SOCIS

Avui estem fret a fret dels 10,000 socis: podrem d'ací un any arribar als 25,000 si cada un de nosaltres aconseguéix l'ingrés de quatre socis solament en un any. Es clar que no caldria aquest esforç, mes cal que siguin quatre els que cada un proposi, per si algun conseci poc voluntariós no n'aconseguéix cap. Els altres, els incondicionals disposats a fer aquest petit sacrifici, que serem els més, farem aquesta tasca i en el seu dia podrem dir que el més bell número del programa de festes de l'aniversari ha estat poder comptar amb 25,000 socis a les nostres llistes, gràcies a l'acció individual dels primers 10,000.

Seu de l'*Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*? doncs estem segurs que sereu dels primers en presentir les quatre propostes adjuntes.

Doneu-vos pressa, ara mateix feu-ho una llista d'amics, que un altre no us passi al davant, anoteu una dotzena de noms i tinguéu la seguretat que almenys quatre us seguiran la proposta i arribarem als

25,000

Mercès a la bestreta per l'Escola Catalana, tot per Catalunya.

Us saluda cordialment en nom de la Comissió de Foment,

El President,
J. RIERA I PUNTÍ."

ATENEU OBRER DE BARCELONA

Aquesta important entitat cultural, seguint la seva tasca, començarà el dia primer de setembre el curs de 1923-24.

En aquest curs ofereix als obrers les ensenyances que els ha proporcionat fins ara, cada vegada més perfeccionades i més adaptades a les necessitats actuals.

En les classes de dia es procura ensenyar als nens seguint els mètodes pedagògics més moderns i reconeguts com a més pràctics. Les classes nocturnes seguiran en aquest curs, igual que en l'anterior, seguint els procediments que tan excellent resultat han donat fins ara.

Les assignatures establertes són les següents—Diürna: elemental i superior, amb nocions de francès i dibuix, diària de nou a dotze i de tres a sis. Nocturnes, elemental i superior: Gramàtica, aritmètica, dibuix artístic i antic, arts industrials, nocions d'arquitectura decorativa, dibuix industrial i geometria, solfeig i piano, mecanografia, i peritatges mecànica i electricista. A les classes de dibuix artístic, francès, anglès, piano i solfeig s'hi admeten senyoretes.

Queda oberta la matrícula a la secretaria de l'entitat, Montcada, 12, tots els dies feiners, de set a nou del vespre."

UNIVERSITAT DE BARCELONA
JUNTA DE BECQUES

Beca Francesc Bartrina, fundada per l'excellentíssim Ajuntament de Reus.—De conformitat amb l'acordat per l'excellentíssim Ajuntament de Reus en sessió del dia 10 de l'actual, s'anuncia la provisió d'aquesta beca, dotada amb la suma de 2,000 pessetes anuals, la qual serà concedida a un batxiller que desitgi estudiar carrera universitària i podrà comprendre, si l'agraciat n'és mereixedor, el període del Doctorat i un any d'ampliació d'estudis a l'estranger.

Els aspirants han d'ésser: fills de la ciutat de Reus o veïns d'ella, amb més de deu anys de residència, persones d'intatxable conducta; i han de posseir el títol de batxiller espedit per l'Institut de Reus, i pobres.

El becari haurà d'estudiar la carrera a la Universitat de Barcelona i quedarà subjecte al règim becari que té establert.

L'adjudicació es farà mitjançant concurs-oposició al que reuneixi millors condicions, ja solament resolent el concurs o bé efectuant-s'hi oposició entre els concursants si ho creiés convenient el Tribunal, el qual estarà format pel senyor rector de la Universitat com a president, el senyor director de l'Institut General i Tècnic de Reus i el senyor president de la Comissió de Cultura de l'excellentíssim Ajuntament de la dita ciutat.

Les instàncies, juntament amb els documents justificatius, han d'ésser presentades a la secretaria de l'excellentíssim Ajuntament de Reus fins el dia 31 del corrent agost. Les altres condicions s'especifiquen en l'numeri fixat a la dita secretaria, del qual n'hi ha un exemplar a disposició dels interessats a la secretaria general de la Universitat.

Els Teatres

BOSC

Continua el públic afavorint aquest teatre.

A les representacions de "Aida" i "Rigoletto", han seguit les de "Boheme" i "Trovador". En la "Boheme" sobresortí la soprano senyoreta Corominas, que féu una *Mimi* força discreta. El tenor senyor Santhui i la resta dels artistes assoliren sortir-ne airosos.

En la representació del "Trovador" hi prengueren part les senyoretes Guitar i Rosés, i senyors Artelli, Fusté i Valls.

El tenor senyor Artelli és, per ara, l'heroi d'aquesta sobtada temporada d'òpera econòmica. Canta d'una manera que bé podem dir "sui géneris", provocant sovint l'entusiasme del públic de la galeria. En el "Trovador" estigué fet un "colosso" del teatre del Bosc, especialment al tercer acte, en el qual fou molt aplaudit.

Acabada la representació de l'òpera, els artistes senyors Cortada, Fusté i Artelli cantaren diverses cançons i "romanzas", entre elles la cançó argentina "Ay, ay, ay", el Credo de "Otello", O Paradiso i Celeste Aida.

Aquesta vetllada tenia, encara que no ho sembli, caràcter de necrològica puix era organitzada pel "Centro Regional Valenciano", amb motiu de la mort recent del famós pintor valencià Joaquim Sorolla.

No deixa d'ésser original la idea d'evocar la mort recent d'un artista de la "región" cantant "romanzas" i el "Ay, ay, ay".

Dues llotges de la platea crea ocupades per simpàtiques damisel·les vestides amb els vistós abillament de la "terreta".

NOVETATS

Demà, dissabte, se celebrarà en aquest coliseu la inauguració de la temporada de Circ Eqüestre que promet assolir un gran èxit.

Ho afirmem així a jutjar pels excellents números de circ i famoses atraccions que hi haurà entre els quals esmentarem com a sobresortints "Els quatre Uessem", "Fred Silvestre and Co.", i "Tortat i D'Alex", amb els seus pollastres comediants.

De clowns hi haurà "Pompoff, Tpedy i Emig", els "Germans Albano" i "Navas i Gerome".

En la vetllada de demà el programa serà molt selecte per tal de donar grandiositat a la inauguració de la temporada de circ.

Associació Catalana de la Premsa

FESTIVAL AL TURÓ PARK

L'Associació Catalana de la Premsa, tenint en compte el fet de coincidir el festival organitzat per a demà, dissabte, al Turó Park amb la inauguració de la temporada de circ eqüestre al teatre de Novetats, ha decidit ajornar-lo fins al dia primer de setembre, per tal que puguin prendre-hi part valuosos elements de l'esmentada companyia.

Per fer més atractiu el programa s'ha recaptat el concurs dels artistes més notables que treballen aquesta dita a la companyia d'òpera del teatre del Bosc, els quals cantaran escollides peces de concert.

Tancarà la festa l'anunciat castell de focs artificials, compost de combinacions desconegudes a Barcelona i que tant èxit van tenir en el concurs de València.

D'ESPANYA I DEL MARROC

INCIDENTS MILITARS A MALAGA

AL MOMENT D'EMBARCAR CAP A MELILLA SOLDATS DEL REGIMENT DE GARELLANO S'HAN INSUBORDINAT, FENT US DE LES ARMES, RESULTANT UN SOTS-OFICIAL MORT

EL GOVERN S'HA REUNIT EN CONSELL EXTRAORDINARI

Les operacions al Marroc

MANIFESTACIONS DEL CAP DEL GOVERN

El cap del Govern ha passat el matí al seu despatx oficial, on ha rebut, entre altres visites, les dels generals Burguete, Marzo i Toral; el primer i l'últim per saludar-lo, i el general Marzo per canviar impressions sobre el seu nomenament de comandant general de Melilla, i acomiadar-se, ja que té el propòsit de sortir aquesta nit, en l'exprés d'Andalusia, per prendre possessió immediatament de l'alt càrrec militar que se li ha conferit.

A les dotze ha rebut el cap del Govern els periodistes.

—Avui sí que encara no tenim cap notícia—ha començat dient—i no és estrany, perquè els periòdics han publicat ja tots els informes que hi havia del Marroc.

Després de les notícies satisfactòries que els hem facilitat sobre la brillant jornada d'ahir, estem esperant detalls de tot l'esdevingut, i durant el dia d'avui no fem cap altra cosa que dedicar-nos a completar els informes d'ahir.

Altrament, l'Alt Comissari no revela cap novetat i això és satisfactori també, perquè demostra com ha estat de fort el càstig produït als rifenys.

No sé encara, puix no ho tinc decidit, si demà, divendres, reuniré els ministres que es troben a Madrid, per canviar impressions sobre els assumptes del dia, i sobre tot sobre el resultat de les operacions d'ahir dimecres.

De no reunir-los, conferenciaré amb ells per separat.

També, de segur, com feren en dies anteriors, els ministres desfilaran pel meu despatx avui per conèixer notícies d'Africa, encara que, com he dit abans, el dia es dedicarà a completar la informació que tenim.

El president ha parlat després de la vaga de Bilbao dient que havia fracassat l'intent que fos general la vaga.

Circulen els tramvies, els mercats estan proveïts, i solament als afores fou agredida la guàrdia civil per un grup, veient-se obligada la força a fer foc, resultant dos vaguistes ferits.

COMUNICAT DE MARINA

Al ministeri de Marina han facilitat un radiograma del comandant de l'escuadra, posat a Melilla, el qual diu: "Acabo de fondejar. El cuirassat "España" queda a Afrau, protegint campament i el "Regente" es dirigeix a Ceuta.

Durant el dia d'ahir cooperàrem operació militar, situant-se l'"España" i el "Regente" davant d'Afrau i bombardejant l'"Alfonso XIII" la costa de Sidi Dris a Cap Quilates i la platja i vall d'Alhucemes, essent hostilitzat per les bateries que té emplaçades l'enemic. Sense novetat.

Es consumiren en l'"Alfonso XIII" 132 granades de 101; a l'"España" 143 de 101."

EL COMUNICAT OFICIAL

L'Alt Comissari ha cursat avui, a dos quarts d'una, el següent comunicat:

"Alt Comissari a ministre de la Guerra:

En aquesta hora em comunica el comandant general interí que no hi ha cap novetat a tot el front del combat d'ahir.

El dit comandant general, amb la meva aprovació i previ dictamen del Gabinet Militar, ha ordenat que es retirin les columnes a llurs bases, quedant guarnides i reforçades les posicions anteriorment ocupades i els llocs d'enllaç de les dites posicions, constituint una línia forta que pot servir de base per a ulteriors determinacions.

Es porten recollits més de 250 cadàvers moros, i he ordenat a la comissió d'higiene que es trasladi al lloc del combat i que sobre el terreny prengui les mesures oportunes de sanejament per evitar infeccions.

L'enemic, molt debilitat, es manté bastant reduït, però la seva actuació és d'espectatia."

ELS SERVEIS DE SANITAT

Al ministeri de la Guerra s'ha facilitat als periodistes la següent nota oficiosa:

"Han d'ésser infundades les referències que alguns periòdics donen sobre deficiències en els serveis sanitaris, puix a part que altres periòdics, al contrari, els elogien, la quantitat de personal i elements acumulats al temps d'operacions i la seva suficiència tècnica garantitzen que l'assistència i evacuació de ferits es realitzin normalment.

Com a xifres demostratives de tot el que s'exposa basta indicar que sols el Terç i dos grups de regulars tenen assignats 14 metges i altres cossos i hospitals més de 150, a més de sis equips quirúrgics.

El servei d'evacuació l'han prestat 30 camions-automòbils, amb capacitat per a 150 ferits ajaguts, i 14 cotxes "Lonner", capaços per 102. I 158 lliteres, descomptades les que tenen de dotació tots els cossos."

Es torna a parlar d'Annual

Aquest matí al ministeri de la Guerra una persona que sol estar molt al corrent dels assumptes militars, ha mantingut amb els periodistes el següent diàleg:

—Creu que les tropes s'aprofitaran de l'èxit d'ahir, millorant llurs actuals posicions?

—Sí, senyor; l'avenç és indiscutible, no sols perquè és una cosa de sentit comú, sinó perquè així ho dóna a entendre l'haver pernoctat al camp dues de les columnes que prengueren part en el combol a Tifarauin. A més, encara que pel nombre de les baixes recollides als moros sembla que el càstig infligit abir ha estat digne de la conducta dels nostres adversaris, seria una llàstima no completar-lo, apoderant-nos dels nombrosos pallers que hi ha en les immediacions de Tizzi Azza, en els quals tenen els moros emmagatzemada la major part de la darrera collita.

—Fins on creu que arribarà l'avenç de demà?

—Almenys fins a Sidi Dris, Tatilit i Annual, o siguin les posicions més avançades que aconseguirem quan el desastre.

—Annual també?

—Es clar. Si les nostres tropes ja són a quatre quilòmetres d'aquesta posició i a menys distància d'Igueriben!...

—I vostè creu que en les actuals circumstàncies s'ha d'avançar?

—Sí, senyor; per moltes i diverses raons, entre elles, la més sentimental, sinó la més important, la de poder donar cristiana sepultura a les víctimes dels successos de 1921.

INCORPORACIONS

Preguntat el ministre de la Guerra si era cert que l'havien visitat el general Cavalcanti, ha respost el general Aizpuru afirmativament, afegint que la visita no tenia importància; el referit general estava amb permís i en tenir coneixement de les operacions a l'Africa, s'havia incorporat immediatament a la seva residència oficial, cosa que també havia realitzat l'infant Carles, trasladant-se a Sevilla.

Notícies de Melilla

Melilla.—S'ignora fins ara les incidències de l'operació, puix la majoria de les tropes han pernoctat fora dels campaments i ningú ha vingut a la plaça.

Tots convenen en què l'enemic va oferir una gran resistència des de les cases fortificades i trinxeres i coves perfectament dissimulades.

Això obligà a les tropes espanyoles de xoc a assaltar les posicions enemigues, arribant al cos a cos, la qual lluita fou de les més cruentes.

Una de les columnes més duramente castigades fou la del coronel Vera, sobretot a l'hora del replegament.

Exactament es desconeix el nombre de baixes.

El senyor Silvela ha manifestat que les tropes descansaran, probablement, fins divendres, que es completarà l'operació.

Els canoners "Bonifaz" i "Laya", el cuirassat "España" i els guardacostes "Larache" i "Lucus", fondejats davant d'Afrau, canonejaren intensament els grups que s'amagaven als barrancs.

Durant l'operació el cuirassat "España" canonejà incesantment la cabila de Beniurriaguel.

Se sap que ahir foren desmuntats dos canons enemics.

Sobre el lloc on acampen les tropes espanyoles d'operacions han volat, al vespre, diversos aparells.

L'Alt Comissari ha manifestat als periodistes que, segons confidències indígenes, els moros tingueren, pel bombardeig de l'esquadra a Beniurriaguel, 300 morts, havent quedat destruïdes gairebé totes les cases, per la qual cosa els estadants s'han internat a la muntanya.

En vista de l'èxit—ha dit el senyor Silvela,—he ordenat que s'intensifiquin els bombardeigs de l'esquadra, de l'aviació i de la plaça d'Alhucemes sobre Beniurriaguel i altres poblats de la costa.

DESPRES DEL COMBAT

Melilla.—La notícia de l'alliberament de Tifarauin es difongué ràpidament per la plaça, produint gran joia entre els habitants.

La població en massa es tirà al carrer, on es veien nombrosos grups comentant el succés.

En els edificis públics s'hissà la bandera espanyola, i les bandes de música d'alguns regiments sortiren de les casernes, recorrent les principals vies, executant passos dobles.

Es fan grans elogis de l'excellent organització donada a l'evacuació de ferits. Aquests eren transportats en camions per la pista de Candussi a Tistutin, traslladant-los des d'allí en un tren hospital a la plaça.

Els ferits greus quedaren a Dar Quebdani.

Aconseguit l'objectiu per les columnes i alliberada la posició de Tifarauin, que fou l'origen de l'operació, la columna Vera quedà acampada entre Tizzi Azza i Tafersit.

La columna del coronel Morales es replegà a Dar Quebdani, i les forces dels coronels Salcedo, Pardo i Seoane han pernoctat sobre el terreny en previsió que la harca pogués reaccionar i intentar un nou atac.

En la posició de Tifarauin, durant el setge, hi hagué 16 baixes.

Els aviadors ferits en aterrar a l'aeròdrom són el capità d'intendència don Antoni Camacho i el d'infanteria don Lluís Romero.

Les lesions són lleus.

Els tripulants francesos de la gasolinera detinguda han declarat que fa vint dies sortiren d'Oran per pescar, i en donar-se compte de la distància que els separava d'aquell port, decidiren venir a Melilla. Es diu que demà seran tramesos a Oran.

Alarma a Tetuan

UN COMUNICAT OFICIAL BEN SINGULAR

Al ministeri de la Guerra han facilitat aquesta tarda el següent comunicat oficial.

"Alt Comissari a ministre de la Guerra.—Em comuniquen el secretari i el coronel d'Estat Major, segon cap del meu Gabinet Militar, que a les 9'30 del vespre d'ahir, a Tetuan, començaren de sentir-se disparos, continuats i nodrits, per la part de l'eixample de la ciutat, causant amb això la natural alarma.

A l'acte sortiren forces de la mehalla, quedant terminat l'incident als deu minuts, però havent-se produït baixes que en aquest moment no em concreten, encara que he demanat aclariment.

La causa s'atribueix al desig de produir efecte en el dia d'ahir, i el número de disparos s'estima augmentat, com les baixes produïdes, per la natural confusió, puix en mig de la fosquedat tots disparaven sense saber per què ni per a què.

No dono importància al cas, ni més abast, que el d'una falsa alarma, però no obstant he ordenat es persegueixi els autors, s'obri una informació i es reforci el servei de vigilància nocturna.

COMUNICAT OFICIAL DE GUERRA

Al ministeri de la Guerra han facilitat el comunicat oficial de Melilla, en el qual el comandant general en assabentar al ministre de l'operació d'ahir, elogia l'esperit de les forces espanyoles i adjunta els comunicats dels caps de les diverses columnes.

Aquests comunicats detallen amb gran profusió de detalls l'operació d'ahir; a la columna del sector de Tafersit, comanada pel coronel Vera, hi ha hagut les següents baixes: Mehalla xerifiana: 4 ferits. Terç: capità Pérez Daseño, mort; tinent Joan Benajes, molt greu; alferes Agustí Fernet. Tropa: un mort i 6 ferits.

Regulars d'Alhucemas: capità Fliocellas Calvo, ferit cama, lleu; alferes Alfred Navarro, lleu. Tropa: 2 morts i 15 ferits. Indígenes: 18 morts i 22 ferits.

Batallò d'Alava: Tinent Francesc Somoroal, mort; capità Joan de la Cruz, ferit genoll, menys greu; tinent Rafel Safate, braç, menys greu; alferes Damià Gabarrón, ventre, espatlla i braç, molt greu; alferes Alfons Molle, cuixa, greu. Tropa: 5 morts i 22 ferits.

Batallò d'Asia: Capità Ignaci López García, ventre, greu. Tropa: 3 morts i 5 ferits.

Total, 31 morts i 83 ferits.

La columna pernocta en Benítez. Espera ordres.

De la columna d'Afrau: ferits: tinent Carles López Hidalgo, de la mehalla núm. 6; Manuel Sánchez Galateo, del regiment de Melilla.

De tropa: morts: 10 de l'harca de Beni-Said, 2 de la mehalla de Tafersit i 2 de la mehalla d'Abd el Kader; ferits: tres de Beni Said, 6 d'Abd el Kader, 21 de la mehalla de Tafersit i dos de la mehalla de Melilla.

De la columna de la dreta: són, aproximadament, 22 morts i 121 ferits.

Diu el Comandant general, ampliant les notícies anteriors, que a les 11'25, per Dar Quebdani s'havien evacuat 202 baixes i que encara en mancaven algunes.

En els mateixos comunicats ja es fa esment de brillants comportaments i propostes de medalles del Mèrit militar.

D'ALTRES BAIXES

Per Dar Quebdani s'han evacuat, entre altres, les següents baixes:

Regulars de Melilla: Alferes Florenci Pereda, cap, molt greu; tinent Lascano Fernández Benito, molt greu; tinent Alexandre Sáiz Sampedro, genoll, molt greu. Regulars d'Alhucemas: tinent Alcon, cara i coll, greu; tinent Lluís Pareda Blanco, braç, molt greu; capità Valeri Camino, cap, molt greu. Regulars del núm. 5: Alferes Bue, mort.

La baixa de la pesseta

NOTA DE FINANCES

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

"Avui he de manifestar quelcom que és d'interès nacional, com tot el que es refereix a la cotització de la pesseta.

Es avui una de les preocupacions fondes i vives del Govern la baixa de la pesseta en la seva relació amb les monedes sanes, la lliura i el dòlar, estudiant els mitjans més adequats per contenir la desconceptuació que avui sofrim, mitjans que per a molts no es consideren eficaços ni estan exemptes d'altres inconvenients mentre no s'esborrin i facin desaparèixer els orígens i fonts d'on el mal procedeix.

Som l'única potència que fou neutral en la guerra i que avui té la moneda depreciada, però també som l'única que en lloc de reorganitzar i economitzar les despeses, hem tingut la desgràcia de continuar-les i augmentar-les enormement i impremeditadament.

Fenòmens econòmics com aquest no es produeixen en els països sense causa que els creï, sense la deguda reflexió.

Mentre una nació no aconsegueix anivellar els seus pressupostos, acabar les seves guerres, normalitzar la seva producció i el seu comerç exterior, en una paraula, sanejar la seva vida econòmica i financiera, posant terme a les seves apellacions al crèdit, és impossible que tingui una moneda sana, perquè és baròmetre inflexible i despiadat que acusa sempre tota anormalitat en l'economia nacional i les seves finances.

Sabut és el ferm, resolt i decidit propòsit del Govern d'acabar i posar terme a aquest origen de la baixa de la moneda, tornant al nostre crèdit aquelles condicions que el seu normal desenvolupament exigeix.

Per si en aquest descens en la cotització influís, encara que fos accidentalment, algun altre motiu diferent dels indicats, alentat per l'agiotatge o el lucre i en tot cas per evitar que s'agreugi el mal, el Govern—repeteixo — realitza en aquests moments totes les gestions que estan al seu abast per evitar-les, no perdonant mitjà perquè aquest mal no perduri."

SOBRESSEIMENTS

A l'Audiència de Madrid s'han sobresseït els processaments que amb motiu de la vaga de Correus s'havien seguit contra els caps del Cos, Francesc Martínez Pontremuli i Eduard Villalobos, als quals se'ls va suposar inspiradors d'un dels manifestos de la Junta.

També s'han sobresseït dos dels instruïts contra la Comissió que presidia el cap d'Administració, Aníbal Hernández, i de la qual formaven part els senyors Muñoz, Cebrian, Calderon, Herrero, Molà, Molina, Bargallo i Hermosilla.

LES BAIXES ESPANYOLES

Un cronista d'un periòdic madrileny diu des de Melilla, que les baixes espanyoles en l'operació d'ahir són 800.

ELS SOLDATS QUE COBREIXEN BAIXES

Han començat d'arribar al Marroc les tropes que van a cobrir baixes.

ELS FETS DE MALAGA

UNS QUOTES, AL MOMENT D'EMBARCAR, S'HAN RIGUT DE LA MARXA REIAL :: UN SUBOFICIAL MORT

Aquesta nit s'ha reunit el Consell de ministres, al ministeri de la Guerra.

La nova d'aquesta inesperada reunió ha produït una gran espectació.

Els periodistes s'han posat en moviment, procurant parlar amb els ministres, però tots s'han negat a rebre'ls.

Als paisans se'ls ha refusat l'entrada al palau de Bonavista.

Apròp de mitja nit el president del Consell reb a dos periodistes, fent-los les següents manifestacions:

A un quart de nou, cridats pel ministre de la Guerra, s'han reunit els ministres que es troben a Madrid.

El general Aizpuru els ha dit que acabava de rebre un telegrama del governador militar de Màlaga comunicant-li que s'havien insubordinat els soldats del regiment de Garellano que s'anaven a embarcar cap a Melilla, fent us de les armes. Es creuaren diversos disparts, resultant mort un sub-oficial.

S'han adoptat algunes mesures per dominar els amotinats, els quals han continuat el viatge a Melilla.

El Consell ha deliberat sobre aquests fets i s'adoptaran mesures enèrgiques per evitar que es repeteixin.

Ha afegit el president del Consell que el ministre de la Governació facilitaria aquesta matinada a la premsa la referència dels fets de Màlaga.

EL QUE HA PASSAT A MALAGA

Les notícies particulars són dolentes, car s'han incomunicat les línies de Màlaga, Almeria, La Línia i Cádiz, o sien, tots els ports d'embarcació de tropes cap a Melilla.

Se sap que regnava una gran efervescència a Màlaga amb motiu de l'embarcament dels soldats, i avui han surgit al moll algunes disputes i incidents. Uns soldats de quota s'han burlat de la Marxa Reial, tirant ampolles i altres objectes als músics. Algú ha intentat renyar-los, i aleshores ha sorgit un motí, creuant-se alguns disparos.

Calmat el revoltori ha continuat l'embarcament, i el regiment ha sortit cap a Melilla.

LES OPERACIONS DE DIMECRES

Melilla. — Es coneixen més detalls de les operacions realitzades ahir.

L'aviació realitzà un gran esforç.

Un aparell que ocupava el capità Baneroso, portant com a bombarder el sargent Fernández, aterrí violentment a la posició de Cúdia. Els ocupants resultaren lleument ferits.

Els cuiraçats "España", l'"Alfonso XII" i "Reina Regenta" bombardejaren la costa d'Alhucemas.

A les dues del matí arribaren a aquest port el canoners "Lauria" i "Cadarso", portant 48 ferits i algun cadàver. El metge del canoner "Lauria" se situà a la platja d'Afrau curant ferits.

Es diu que els rifenys han tingut nombroses baixes.

Les forces que havia a Tifaruit han estat relevades i enviades a descansar al campament de Dar Quebdani.

ELS FERITS

Melilla.—Les tropes ahir varen trobar l'aparell del senyor Lacea.

Se suposa que el tinent Salgado, que anava de bombarder, ha mort, i que el capità Vila està gravíssim.

A primera hora d'aquest matí ha arribat un nou combol de ferits.

Se suposa que avui quedaran evacuats de les posicions i installats als hospitals de la plaça tots els ferits que es trobaven a les infermeries de Dar Drius i Dar Quebdani, àdhuc els greus.

Aquesta tarda s'han enterrat els oficials i soldats morts que han estat portats a la plaça.

EMBARCAMENT DE TROPES

Màlaga.—En el vapor "Lázaro" han embarcat aquesta tarda cap a Melilla tropes pertanyents al regiment de Garellano.

En anar a embarcar ha sorgit..... ..... (Censura).

LA VAGA DE BILBAO

GREUS INCIDENTS. A CONSEQÜENCIA DE COL·LISIONS ENTRE ELS VAGUISTES I LA GUARDIA CIVIL, HI HA HAGUT MORTS I FERITS. LA CENSURA HA INTERCEPTAT LA COMUNICACIO

DIU EL MINISTRE DE LA GOVERNACIO

El ministre de la Governació, en rebre aquesta tarda els periodistes, els ha donat compte de l'intent de vaga general a Bilbao, dient:

—A Bilbao s'ha intentat declarar aquest matí la vaga general, segons acord adoptat anit passada a última hora, com acte de solidaritat amb els vaguistes minaires.

Aquest matí, des de primera hora, s'han adoptat les mesures convenients amb l'objecte d'assegurar la llibertat del treball.

A migdia era insignificant el nombre d'obrers que continuava en vaga.

Tots els proveïments de la ciutat s'han fet amb normalitat completa, i malgrat haver-se intentat que paressin els tramvies, aquests funcionen sense interrupció.

Es treballa també normalment a les fàbriques.

Els establiments estan oberts, i encara que s'han tancat a les dotze, ha estat per la festivitat del dia a Bilbao, sense que signifiqui solidaritat amb els minaires.

S'han practicat algunes detencions, perquè en determinats llocs s'han exercit coaccions.

Als afores altres grups han fet cara a la guàrdia civil, la qual s'ha vist obligada a fer ús de les armes, havent resultat un ferit.

Aquesta tarda s'ha restablert la normalitat, i no queden en vaga sinó alguns, molt pocs, grups de nois.

COL·LISIO AMB LA GUARDIA CIVIL :: DOS MORTS

S'han rebut notícies de Bilbao donant compte d'haver esdevingut nombrosos incidents.

Se sap que ultra la collisió en la qual resultaren dos ferits, comunicada pel ministre de la Governació, hi ha hagut altres diverses collisions.

En una d'elles han resultat dos morts.

ALTRES INCIDENTS

Bilbao.—A les primeres hores de la tarda han tancat els establiments.

Els obrers han continuat recorrent tallers i fàbriques invitant als que treballaven a deixar la feina.

A les sis de la tarda hi ha hagut un tiroteig al costat del pont de l'Arenal.

Uns guàrdies de seguretat que anaven en un tramvia es fixaren en uns individuus sospitosos i en intentar detenir-los els sospitosos dispararen les pistoles. Els guàrdies van repel·lir l'agressió.

A dos quarts de vuit del vespre, als voltants de la Casa del Poble... ...trets..... tres morts ... ...

localitat i forasterés, però només se'n presentaren vuit. La principal de Perelada executà la primera sardana revessa "Sacret", de Morató, sense que cap de les colles concurrents la tragués. La segona sardana "Endevinalla", de Gratacós, tampoc cap dels concurrents sapigué treure-la. El Jurat disposà que se'n toqués una altra, que fou "La Vall del Tec", primera composició sardanística del músic rossellonès Jaume Noell, bonica, airosa i de cants formosíssims, i que fou treta i degudament repartida per diverses colles.

La sardana de lluïment, "Cançó de la pastora", del Xaxu, que fou dita i ballada bellament principalment per algunes colles, que el públic aplaudí sorollosament.

Mestrejant el Jurat deliberava fou ballada una sardana conjuntament per totes les colles fent un ampla rodona de tota la plaça.

Seguidament fou tocada i ballada la "Sardana de la Pàtria", que fou aplaudida amb gran entusiasme per públic i balladors.

El veredicte del Jurat, que fou acollit amb entusiasme, fou el següent, repartint-se les 800 pessetes destinades a premis en aquesta forma: Nostra Dansa, d'Olot, 125 pessetes; Els Petits Dansaires d'Olot, 125 pessetes; Joventut, de Figueres, 125 pessetes; Barretinaire, d'Olot, 100 pessetes; Alegres Dansaires, d'Olot, 100 pessetes; L'Escut Empordanès, de Figueres, 125 pessetes, i Olot Alegre, de la nostra ciutat, 100 pessetes. De manera que només una colla d'Olot es quedà sense premi. Vuit cobles i set premis. Es un bell sistema d'estimular l'amor a la dansa nacional, sistema emprat de des l'establiment de la festa quan no hi ha una colla que sobressurti manifestament de les altres.

A preus del públic la cobla executà "Els segadors", que tothom escoltà a peu dret, amb el cap descobert, chorejant-los en mig de grans aplaudiments. Bell gest el del regidor republicà senyor Pau, que presidí la festa en representació de l'alcalde.

Fini la gaia i patriòtica festa, que cada any assoleix un nou èxit més esclatant, repartint-se, al Casal Català, els premis a les colles afavorides.

Festa plena de nacionalisme que posa de manifest la força d'una raça que vol alliberar la seva Pàtria, que tant de bo poguem un altra any celebrar-la en plena llibertat.

Assemblea -:- Concert -:- Festes -:- La carretera -:- Altres coses

Dilluns al vespre, al teatre Principal tingué lloc el IX Concert organitzat per l'Associació de Música, a càrrec del violoncellista Gaspar Cassadó i el pianista Blai Net.

En la primera part fou executada la Sonata en fa d'En Juli Garreta per a violoncello i piano, que obtingué una execució acuradíssima, i en la segona la Sonata en do menor, del mateix autor, que interpretà pulcrament el pianista Blai Net. Al final d'ambdues composicions el públic tributà una extraordinària ovació als executants i a l'autor, senyor Garreta, que hagué de sortir diverses vegades a saludar.

En l'última part foren executades obres de diferents autors nacionals i estrangers, en la interpretació de les quals estigué molt encertat En Cassadó.

— S'ha celebrat una Assemblea franciscana dels socis de la V. O. T., tenint lloc amb tal motiu diversos actes religiosos a la qual assistiren molts fidels d'aquesta contrada i d'altres pobles.

— Els veïns del barri de Sant Berthat han celebrat la seva festa anual amb sardanes, concerts i saraus, amb gran animació i concurrència.

També els del caseriu de Sant Roc feren la seva amb molt d'èxit.

— Els propietaris dels terrenys per on ha de passar la carretera que la Mancomunitat construirà des de Benda a la frontera francesa, s'han compromets a contribuir-hi amb un 30 per 100 del seu import.

— En els darrers quinze dies, el moviment demogràfic ha estat de cinc morts, deu naixements i dos matrimonis.

— El mercat de dilluns es veié força animat i concorregut.

— Després d'uns dies d'haver minvat la calor, aquesta torna a apretar fort. Segueix sentint-se la manca de pluges.

— Es troba en aquesta el diputat a Corts del districte, senyor Ignasi Ventós.

REUS

Subvenció de l'Estat -:- Concurs -:- Sardanes -:- Esportives

Pel ministeri d'Instrucció pública ha estat concedida una subvenció anual de 3.000 pessetes al Centre de Lectura, la nostra primera entitat cultural, l'obra meritòria de la qual és notada arreu, si bé per obtenir aquesta migrada subvenció del Govern d'Espanya ha calgut fer arribar a l'esmentada esfera proves palesos de les tasques que realitza l'esmentat Centre.

— De conformitat a l'acordat per l'Ajuntament, s'han tret a concurs dues beques dotades amb la suma de dues mil pessetes anuals cada una i que seran concedides, la primera a un batxiller que desitgi estudiar carrera universitària, podent comprendre si l'agraciat en fos merexedor, el període del doctorat i un any d'ampliació d'estudis a l'estranger. I la segona, a un obrer que desitgi perfeccionar els seus coneixements tècnics en un taller de fora de la localitat o en una escola tècnica.

Els aspirants hauran de reunir les condicions del corresponent reglament.

— Amb el concurs de la novella cobla "Catalunya", i per l'impuls que han donat a la propagació de la dansa nacional, la Joventut Nacionalista Republicana i l'Agrupació Dansaire és amb satisfacció que a la plaça pública es dansa amb entusiasme.

Les dites entitats estan organitzant excursions pels pobles de la comarca, on desenrotllaran una intensa campanya de propaganda nacionalista.

— Al seu domicili en el poble de Masroig se suicidà, disparant-se un tret, un home de 68 anys anomenat Josep Rovira Margalef.

S'ignoren les causes que l'induïren a prendre tan extrema resolució.

— Ha estat en aquesta ciutat, girant visites d'inspecció, l'inspector provincial del Treball.

— L'obrer saboner Josep Sardà tingué la desgràcia de caure al dipòsit de lleixiu residual de la saboneria on treballava, propietat del senyor Antoni Colom, al carrer Nou de Sant Francesc.

El desgraciat Sardà es produí greus cremades a les cames i part baixa del cos.

Fou trasladat en una llitera de la Creu Roja al seu domicili.

— El Reus Deportiu, durant el mes de setembre vinent celebrarà els següents partits, llevat de modificacions que puguin presentar-se:

Dia 2, a Reus, contra l'Atlètic de Sabadell.

Dia 8.—El Catalunya, de Les Corts, contra el reserva del Reus, al camp d'aquest.

Dia 8.—A Barcelona, el primer del Reus Deportiu, campió de segona categoria, contra l'Europa, campió de primera categoria de Catalunya.

Dia 9.—El Catalunya, de Les Corts, contra el primer del Deportiu, al camp del darrer.

Dia 16.—A Reus, entre el primer del R. C. D. Espanyol i el primer del Deportiu.

Dia 30.—El Martinenc contra el Reus Deportiu, primers equips.

L'anunci de tan importants partits ha estat molt ben acollit per l'afició local i de la comarca.

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Representacions a Moyà : Mort d'un regidor : La font Prat de la Riba

A les festes de l'Arbre Fruiter, celebrades a Moyà, hi assistiren l'alcalde, senyor Isern; el regidor senyor Pla, els germans Salvatella i els propietaris senyors Banús, Batlle i Saladrigas, tots ells de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter d'aquesta població. Uns i altres foren atesos en extrem, tant per part de les autoritats d'aquella vila com per l'eminent tenor senyor Vinyes, familiars i altres amistats, emportant-se'n de les festes bells records.

— Després de llarga i dolorosa malaltia ha mort el regidor En Pere Prats Torrents (s. C. s.), essent una demostració de tan sentida pèrdua els nombrosos amics que assistiren a l'acte del sepeli. De l'Ajuntament hi assistiren tots els regidors, les autoritats judicials, alguns individus del Sometent i representacions de totes les entitats a què pertanyia. Rebi la seva desconsolada família el nostre condol.

— Diumenge passat es féu la inauguració amb molta solemnitat de la font pública batejada amb el nom de Prat de la Riba, que els propietaris de l'entitat Foment de l'Eixample han costejat amb l'Ajuntament i de la qual podran treure'n aigua el gran nombre de famílies que conviuen a l'esmentada barriada. Precedida d'una banda la manifestació va sortir de la Casa de la Vila (on onejava des del matí la bandera catalana), presidint-la l'Ajuntament i la Junta de la susdita entitat, havent-hi assistit representants de quasi totes les entitats locals. Arribada la manifestació al lloc designat, després de fer la benedicció de la font el regent, mossèn Rosell, l'alcalde, senyor Isern, va donar-la per inaugurada, després d'haver fet un escaient parlament, essent molt aplaudit, donant-se visques a l'alcalde, a l'Ajuntament i creuant-se entre les autoritats i el veïnat de la nova barriada frases falagueres i estretes de mans. A la sortida de l'aigua de l'aixeta la banda interpretà diverses composicions, oint-se una altra volta els aplaudiments, mostra de la immensa satisfacció que a tothom produí tan desitjable millora. La font estava plena de fullatge, havent-se aixecat un arc de triomf ple de banderes amb un gran medalló que deia: Glòria al Magnífic Ajuntament. Després els manifestants foren obsequiats amb un lunch a l'escola de noies, pronunciant parlaments el senyor alcalde, el president del Foment senyor Guillamet, llegint tot seguit el secretari una memòria de tot quant s'ha realitzat i el que es proposen realitzar; el senyor Huguet, en representació de la Lliga Nacionalista; el president de la Germandat de San Isidre, senyor Batlle; el president de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter, senyor Salvatella; el senyor Mancerré, pel Foment Mercè Nuet; el Sr. Francesc, per la Barriada Dordal, i els propietaris senyors Banús i Alós, mostrant-se plenament satisfets de l'èxit de la festa, puix amb ella s'havien fet més estrets els llaços d'amistat de les entitats que han de proporcionar amb l'ajut de les autoritats el major engrandiment i benestar del poble.

Durant la nit a l'esmentada barriada se celebraren lluïts balls, arlada de globus, focs artificials, jocs infantils, veient-se diverses lluminàries elèctriques, en senyal d'haver celebrat una festa del tot simpàtica i patriòtica i de veritable confraternitat.

CAPELLADES

De festa major -:- Incendi Altres notes

Tal com vam dir en la nostra darrera crònica, la Festa Major ha estat força animada, tant pels espectacles i diversions, com per la munió de forasters que ens visitaren durant els cinc dies de festa.

Malgrat la forta tronada i llampegueig del dia 15, a les set de la tarda, acompanyada de fort ruixat, no per això deixaren de fer-se les funcions anunciades, les quals es veieren molt concorregudes.

Els balls i les audicions de sardanes també foren força animats, obtenint un assenyalat èxit la presentació de l'Esbart Folklore de Catalunya, al Centre Moral Instructiu.

Les funcions religioses també foren celebrades amb assistència de molts centenars de fidels.

Les dues colles de *bastoners*, com tots els anys, foren l'admiració de la mainada i forasters. Llàstima que l'Ajuntament no faci anyalment un esforç perquè surtin els gegants i els nans.

El ball que a profit dels fills d'aquesta vila que són al Marroc que se celebrà la tarda del dia 16 a l'envelat, fou un gran èxit pels organitzadors, puix es recaptà una important quantitat, que els serà repartida. Llàstima que tractant-se d'una obra benèfica deixessin de contribuir els joves *bien*.

Durant les festes onejà la bandera de Catalunya en la façana del Centre Moral Instructiu, i el dia 15 a la Casa de la Vila, no veient-se per enlloc la catalanitat de certa empresa que volgué fer la propaganda amb molta catalanitat de dents enfora.

A l'envelat, de deu banderes que voleiaven al cim de les entenes, set eren catalanes.

— Dissabte, a les dues de la tarda, es calà foc al magatzem de palla de les fàbriques de paper que la Societat Miquel Costas Miquel, S. en Ca., posseeix en aquesta vila conegudes pel Molí Vell i Cal Manel.

El foc durà fins l'endemà a la tarda, quedant destruït tot el cos d'edifici i tota la palla que hi havia. Sortosament el foc no s'estengué al dipòsit de la calc, magnèsia i sosa. Al lloc de l'ocurrència hi veiérem el tinent d'alcalde i regidors senyors Vergés i Tort, el comandant de la guàrdia civil, amb una parella de la dita institució, el rector de la parròquia i vicari, el caporal del Sometent i moltes altres persones.

Les pèrdues es calculen en unes 80.000 pessetes. Afortunadament no hi hagué cap desgràcia personal.

MOTOCICLETA, 4 HP., nova, es ven. Diputació, 235, segon, primera.

DOS JOVES desitgen casa de família per a tot estar. Casc antic. Escriure a LA PUBLICITAT, núm. 5001.

Auto
Escola de xofers. Fundada l'any 1910. Matrícula i títol, 250 pts. 257, Consell de Cent, 257.

VI DE TIANA, a 0'60 pts. litre, posat a domicili; collita pròpia. J. A. Jordana, Tiana.

DINER
a l'acte sobre autos, teixits i altres mercaderies. Raó: Rambla de les Flors, 24, primer.

MAGATZEM gran, amb soterrani espaiós i amb molta llum, es lloga. Corts Catalanes, 431.

A TIANA
Gran Hotel. Servei a la carta. Coberts a 7'50 pessetes. Carrer de la Plaça, 34.

TAPISSOS pintats. La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats oleografies, etc. Fabricació de marcs i motllures. — No compreu sense visitar aquesta casa. F. Montfalcon Boters, 4 (final Portaferrissa).

Es traspasa
un magnífic establiment situat a la Rambla del Centre. Raó: Segura, Unió, 13, entresol. Telèfon 4730 A.

FONDA SIMON
MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

Els Espectacles

PRINCIPAL PALACE Plaça del Teatre, 2 i 4 Telèfs. 5125 i 4736 A
EMPRESA: MARTI AYNETO

Avui, divendres, tarda, a les cinc,
SELECTE PROGRAMA DE VARIETES
CONCERT -:- DANCING

Nit, a les deu:
21 representació de l'aplaudida revista d'istiu, en nou quadros
SKETCH I SKITCHOS
i ESTRENA del nou gran quadro
EL TORRENTE DEL AMOR
per Lydie Francis i Lily Darling. Espléndid decorat.
75 artistes espanyoles i estrangeres. Entrada lliure

Demà, dissabte, a les cinc, extraordinària matinée, SKETCH I SKITCHOS, amb el nou gran quadro
EL TORRENTE DEL AMOR
A la nit, després de l'espectacle, GRAN FESTA TABARINESCA, prenent-hi part totes les artistes de Sketch i Skitchos

-- TEATRES --

TEATRE NOVETATS
Gran companyia internacional de circ equèstre

Inauguració de la temporada. Dissabte, 25 agost, debut dels artistes: O. Fontanas Chassino, Les 3 Beretta, Mr. Rapidet. YAMAMATO KOYOSCHY LES 4 MARYLAND TRE GREAT RAULETE IDMEYAS
60 Pollastres Comediants 60
presentats per Torkat i Miss D'Aliza.
Fred Silvester y Cia.
Les 4 Uessems
Novena meravella del món
Entrades còmiques pels molt graciosos i aplaudits clowns
Pompoff, Thedy i Emig

CERCLE DE SANS
FESTA MAJOR DE 1923

Inauguració del teatre completament restaurat.
Avui, divendres, dia 24, nit, a les deu, l'òpera del mestre Pahissa
MARIANELA
per les tiples Mercè Pujol i Assumpció Velàzquez, i els artistes cantants Josep Farràs, Ricard Fusté, Joan Gil-Rey, Fortuni Bonanova, chor, cos de ball, 50 professors d'orquestra, dirigida per l'autor de l'obra En Jaume Pahissa. II. Presentació de la xamosa cançonetista
GOYITA
III. Acte de concert per l'eminent tenor català
N'EMILI VENDRELL
amb piano i amb orquestra. Mestre director: Ferran Obradors. Despatx a la taquilla i al Centre de localitats, plaça Catalunya.— Dies 25, 26 i 27 d'agost i 1 i 2 de setembre, Grandiosos balls de societat. Queden invitades les Societats aliades. — Tots els diés, extraordinari servei de tramvies en acabar els espectacles.

Teatre Bosc Temporada popular d'òpera. Avui, divendres, assaigs. Demà, dissabte, 25, a les 9'45. Primera de la sèrie de revetlles. Programa: 1, La grandiosa òpera de Puccini Boheme. Artistes: Senyoretes Corominas i Montebravo i senyors Santuhi, Valls, Fionti, Fernàndez, Oliver i Serretti. Chors, banda en escena. 2, Gran festa catalana, en la qual prendran part artistes d'òpera, cantant Maig, de Borràs de Palau; Concell inútil, de Grieg, i L'esbart català de Folklore. En resum, una vetllada monstre a preus populars.

TEATRE COMIC
Gran companyia lírica de sarsuela, opereta i revistes, dirigida pel primer actor Enrio Beut
Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc, gran matinée popular amb les aplaudides sarsuela en un acte Toros de puntas; La rubia del Far-West, per Liedó, i la revista
BARCELONA EN RODOLINS, VISTA PER FORA I PER DINS
Butaques de primera classe, 2 pts.; de segona, 1'50; franques les altres localitats
Nit, a dos quarts de deu: I. Toros de puntas; II. Estrena a Espanya de l'opereta en un acte i quatre quadros, de Francesc Moya Ricó i el mestre San José.
EL DOCTOR MAXIMO
III. Sorollós èxit de la revista en un acte
BARCELONA EN RODOLINS, VISTA PER FORA I PER DINS

ELDORADO
COLISEU DE VARIETATS
Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Moda selecta. Projecció de notables pellícules. Gran quadro d'atraccions. Debut de Jack Hama i les seves jazz-girls, cants i balls anglesos i americans; Pilar Ivon, ballarina; els célebres Bartros, equilibristes; Vitale i Oribe, excèntrics, i grandiós èxit de la notabilíssima cançonetista.
CANDIDA SUAREZ

Diana-Argentina
Excelsior
Avui, Sapho, Carregueu-ho al meu compte, L'engany de la ilusió, Home invisible, Nicomedes buscador de gosos.

Saló Catalunya
El local més fresc de Barcelona. Avui, divendres, moda, dues estrenes: L'orgull destronat, per Wallace Reid i Mae Murray; Boja rematada (Programa Ajuria), per Dorothy Gish; Desinterès, per Norma Talmadge; Anem a les curses, còmica. Demà, dissabte, Anton el terrible, per Teodor Roberts. Diumenge, nit, estrena: El jurament, per Lina Cavalieri

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia
Avui, divendres, tarda i nit, CINC ESTRENES! El cinedrama de gran espectacle Sapho; les formoses comèdies Carregueu-ho al meu compte i El dissortat Félix; la pellícula de molta broma Nicomedes, cercador de gossos, i XII i últim episodi del colossal film El fill del pirata

Cinema Princesa
Gran via Layetana
Telèfon 1371 A.
Aquest local disposa d'una temperatura agradable per la seva gran renovació d'aire.
Avui, divendres, programa escollit i variat, sempre de gran èxit. Maledicció de l'endevinaire, interessant film dramàtic, per eminents artistes; D'home a home, grandiós film dramàtic, interpretat pel tan desitjat artista Harry Garey (Cayena), gran èxit; L'automòbil vermell, bonica comèdia dramàtica, interpretada pel gran artista Herbert Ravlinson; De la flor al perfum, sensacional cinta de varietats: Després d'una nit toledana, còmica de gran broma. —Diumenge, nit, estrena de la sensacional cinta L'engany de la ilusió, per la simpàtica artista Viola Dana.—Dilluns, extraordinari programa. Tot estrenes, en les quals figuren les tres millor estrelles: Clara Himball, Gladis Walton i Viola Dana.

Monumental - Pedró
Walkyria
Avui, divendres, El fill del pirata, 12 i últim; No sempre triomfa l'amor, La illa sense nom, La rossa del rastre, Una carrera de poble.—Diumenge, nit, estrenes: Aventures d'En Robinson Crusoe, 1 i 2 episodis; Cops de punys i oracions.

-- CINEMES --

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou
Avui, divendres, El seu més gran sacrifici, Triquitrac marit dèbil, L'aviador emmascarat, 5 i últim; Un cosí engrescat, L'automòbil vermell, El fill del pirata, 12 i últim.

RESTAURANTS

LES PLANES
Hotel Restaurant Versailles
Obert des de les cinc del matí a mitja nit
Servei de cobert i a la carta
Coberts de 7'50 pts. endavant
Habitacions per a temporades a preus econòmics
Aigua del Mas Guimbau
Camí especial per a automòbils
Telèfon 7 H
Propietari: Joan Có (de l'antic VERSAILLES)

Restaurant Elèctric
LES PLANES
Totes les nits sopars americans
JAZZ-BAND
Coberts a 10 ptes., i carta
Trens cada 20 minuts, fins a l'1,10.

LA RABASSADA
Hotel — Restaurant — Atracciones
400 metres altitud. Programa encisador. Temperatura deliciosa. Habitacions Gran confort per a famílies. Servei permanent d'autocars des de la plaça de Lesseps (Josepets), del migdia per amunt. Telèfon 6204 G.

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA
Revelat de plaques i pel·lícules i tot treball de laboratori. Es remet a les
5 HORES
CASA CASELLAS
Carrer de Santa Anna, 4. (Prop Rambla)

XALET per llogar a Hospitalet, tocant a l'estació, en lloc immillorable, amb jardí, aigua, electricitat, w. c., etc., per 21 duros al mes. Donaran raó, de 7 a 9 del vespre, via Layetana, número 12, tercer, segona.

GRANS MAGATZEMS **DAMIANS**
Darrers dies de l'Exposició d'Articles d'Istiu
ARTICLES PER A VIATGE, CAMP, PLATJA, I ESPORT A PREUS SENSE COMPETENCIA. BARRETS DE PALLA, OMBRE'LLES CRETONA GRAN FANTASIA, BANYERES, DUTXES, VENTILADORS, NEVERES, etc., etc.
Bateria de cuina i cristall per a taula a preus baratíssims
Gran rebaixa en la secció de Mobles
Pròximament exposició d'artícles per a tardor amb els darrers models de capells i vestits per a senyora.

ROCALLA
PER A TEULADES
Materials armats ab amiant exclusivament
JOSEP ESTEVA I Cia.
Portal de l'Angel, 1 i 3 pral. :: Telèfon 3344-A
Fàbrica a Sarrià BARCELONA
Planxa ondulada de 120 per 75 cm. Ptes. 7'50 m.2
Plaques de 40 x 40 m. Ptes. 5'05 m.

Vermouth "AQUILA ROSSA" es el millor